

Esa Sirkkunen

Selvitys paikallisesta televisio- toiminnasta Suomessa

Journalismin tutkimusyksikkö
Tampereen yliopisto
Tampere 2004

Sisällys

Tiivistelmä	2
1. Johdanto	4
2. Ei-kaupallisia paikallistelevisioneita muissa maissa	6
3. Mediamaisema Suomessa	11
3.1 Yleisiä piirteitä	11
3.2 Mediamaisema Tampereen seudulla	13
4. Paikallista televisiotoimintaa Suomessa	14
4.1. Yleisestä kehityksestä	14
4.2. Kaapeliteleviotoiminnan alkuvaiheita	16
5. Kyselytutkimuksen tuloksia	18
6. Esimerkkitapauksia	26
7. Johtopäätöksiä	31
Lähteet	36
Liitteet	
liite 1 Suomen televisiojärjestelmä	
liite 2: kanavayhteenvedo	
liite 3: kysymyslomake	

Tiivistelmä

Paikallista televisiotoimintaa kaapeliverkoissa on Suomessa ollut jo 1970-luvulta lähtien. Nopeimmat kasvun vuodet alalla olivat 1980-luvulla, jolloin myös paikallista televisio-ohjelmaa tuotettiin paljon. 1990-luvulla kaapelitelevioverkkojen laajentuminen pysähtyi ja innostus paikallisten ohjelmien tekemiseen hieman laantui. Silti Suomessa vuonna 2004 oli vähintään 35 alueellista tai paikallista televisiota, jotka tuottavat suhteellisen säännöllisesti omaa ohjelmaa kaapeli- tai terrestriaaliverkkoon. Satunnaisemmin toimivia paikallistelevisioita on vieläkin enemmän.

Kansainvälisessä vertailussa nousi esille se, että Suomessa ei ole tuettu kansalaisten mahdollisuutta päästä tekemään omia ohjelmiaan niin kuin monissa muissa maissa. Tämän ns. *open access*-periaatteen mukaan kaapelioperaattoreiden tulee varata kanavatilaa sekä lähetyresursseja kansalaisten ja yhdistysten vapaaseen käyttöön. Paikallisteleviotoimintaan Suomessa ei myöskään jaeta säännöllistä julkista tukea niin kuin esimerkiksi Tanskassa, Hollannissa ja Saksassa.

Selvityksen tulosten perusteella paikalliset televisiot Suomessa jakaantuvat väljästi ottaen kahteen ryhmään. *Kaupallisia televisioita* on tämän selvityksen perusteella 17. Näistä 9 on alueellisten puhelinoperaattoreiden omistamia. Mediatyhtiöt ovat vähentäneet osuuttaan 80-luvun tilanteeseen verrattuna. Ainoastaan TS-Yhtymä omistaa Turku TV:n. 2000-luvulla alalle on tullut joitain uusia toimijoita ja konsepteja kuten Ganal TV Raumalla, Susiraja TV Joensuussa, K-TV Kokkolassa sekä TVT -ketju Tampereella, Porvoossa ja Lahden alueella.

Kaupallisissa televisioissa tuotanto on säännöllistä ja ammattimaista. Kaupallisten televisioiden ryhmään kuuluvat tuottavat keskimäärin noin 2 viikkotuntia uutta originaaliohjelmaa kaapeliverkkoon. Suurimmat Turku TV ja TV Tampere tuottavat noin 10 tuntia originaaliohjelmaa viikossa. Ohjelmien vaihtoa kokeillaan Kuopion, Oulun, Turun, Vaasan ja Jyväskylän paikallistelevioiden kesken.

Joitakin esimerkkejä ketjuuntumisesta on näkyvissä. Esimerkiksi Finnet -ryhmään kuuluvat operaattorit tarjoavat diggari-kanavaa, joka on suunnattu erityisesti nuorille. Konsepti sisältää chatteja, soittoaäniä ynnä muita lisäpalveluita sekä alueellista tai paikallista sisältöä.

Yhteinen ohjelmarunko on myös TVT -ketjulla, johon kuuluvilla TV-Tampereella, Lahden alueellisena digitelevisiona toimivalla TVT Lahdella sekä TVT Porvoolla on yhteinen omistaja ja ohjelmarunko. Myös Lohjan Aluetelevisio on syksyllä 2004 siirtynyt käyttämään TVT:n runko-ohjelmistoa, vaikka se ei ketjuun varsinaisesti kuuluukaan.

Vähemmän kuin 2 viikkotuntia ohjelmaa tuottavia paikallistelevisioita on käytettävissä olevien tietojen perusteella noin 20, joista kyselyyn vastasi kymmenkunta. Näiden toiminta on pääsääntöisesti *ei-kaupallista*, yhdistysmuotoista kansalaistoimintaa. Myös yksi osuuskuntamuotoinen televisio löytyi, Uusikaarlepyyn NY-tv.

Mielenkiintoinen erikoispiirre on, että ruotsinkielisten paikallistelevioiden toiminta on ollut vuosikymmenet erittäin vilkasta rannikon ruotsinkielisillä alueilla. Vuonna perustettu 1993 *Förbundet Finlandsvensk Lokal-TV* koordinoi kansalaisvetoisten pai-

kallistelevisioiden toimintaa järjestämällä muun muassa koulutusta, kilpailuja ja tapaamisia televisioiden tekijöille. Järjestöön kuului vuonna 2004 17 aktiivista paikallistelevisiota.

Kyselytutkimuksen tulosten perusteella alalla on suuria eroja suhtautumisessa paikalliseen ohjelmatuotantoon. Joissakin isoissa kaupungeissa – esimerkiksi Oulussa – ei teleoperaattori katso paikallisen ohjelmatuotannon olevan kaupallisesti kannattavaa, kun taas pienemmillä paikkakunnilla – esimerkiksi Forssassa – ohjelmaa tuotetaan paljon nimenomaan paikallisuuteen panostaen ja kannattavasti.

Suosituimpia ohjelmatyyppejä ovat kyselyn tulosten mukaan olleet alueen uutiset ja ajankohtaislähetykset. Kokemukset osoittavat kuitenkin, että säännöllinen uutistoiminta sitoo paljon resursseja. Jotkut televisiot ovatkin luopuneet säännöllisistä paikallisuutisista.

Muita suosittuja ohjelmatyyppejä ovat olleet paikallisia ihmisiä ja tapahtumia esittelevät makasiiniohjelmat. Monet tekijät korostivat paikallisten, tuttujen ihmisten näkymistä tärkeänä osana paikallistelevisioiden identiteettiä. Eräs vakiintunut ohjelmatyyppi on kunnan tai kaupunginvaltuuston kokoukset, jotka on usein lähetetty suorina lähetyksinä.

Esimerkkejä viihteellisemmistä sisällöistä ovat maakunnallinen BingoLotto, tietokilpailut, luonto-ohjelmat, paikalliset tapahtumat kuten koulujen juhlat, uudet ylioppilaat, kyläjuhlat, maaherran uudenvuoden vastaanotto (Botnia TV), lastenohjelmat, hengelliset ohjelmat ym. Paikallinen urheilu on erittäin paljon esillä sekä ottelutallentein että urheiluohjelmin. Myös kuluttamiseen, ruokaan ja elämäntapaan liittyviä ohjelmia on ilmestynyt paikallistelevisioihin.

Ansaintamalleja ovat ensinnäkin mainostulot (mainostilaa myydään ohjelmien yhteyteen, ruutukehään, tekstitelevisioon, joskus jopa nettiin ja painettuun lehteen kuten Susiraja -konseptissa), sponsoroidut ohjelmat, vapaaehtoiset katsojamaksut, ohjelma-kasettien myynti, palveluiden ja tekniikan vuokraus. Joitain ruotsinkielisiä ei-kaupallisia televisioita ovat kunnat avustaneet pienimuotoisesti.

Käsitykset alan tulevasta kehityksestä ovat kyselylomakkeen tulevaisuutta koskeneiden vastausten perusteella ristiriitaisia. Uusien paikallistelevisioiden syntymiseen digitaalisoinnin myötä uskoi noin puolet vastanneista. Sen sijaan digitalisoitumisen myönteisiin vaikutuksiin oman paikallistelevision toiminnassa uskoi vain noin kolmasosa vastanneista. Digitaalisen viestintäteknologian (kamerat, kännykät, tietokoneet) yleistyminen voi merkitä vapaaehtoisvoimin tuotetun ohjelman lisääntymistä yli puolen vastanneista mielestä. Hieman yli puolet vastanneista uskoo digitelevisiion tulon nopeuttavan paikallisen televisiotoiminnan ketjuuntumista.

Ei-kaupallisella puolella koetaan huolta tekijäpolven vanhenemisesta ja nuorten saamisesta mukaan. Finlandsvensk Lokal-tv r. f. on yhdessä Svenska Kulturfondenin kanssa järjestänyt kilpailun, jossa pyritään saamaan mukaan erityisesti nuoria vapaaehtoisia mukaan paikallistelevisiotyöhön.

1. Johdanto

Suomeen rakennettiin yhteisantenni- ja kaapelitelevisioverkkoja ensimmäisten eurooppalaisten maiden joukossa 1970-luvun alussa. Paikallista ohjelmaa kaapeliverkoon lähetäviä televisioita on niitäkin ollut olemassa 1970-luvun loppupuolelta alkaen. Vaikka paikallistelevisiot ovat toimineet Suomessa jo vuosikymmeniä, aihetta on tutkittu yllättävän vähän. Esimerkiksi alan kehityksestä, omistuksesta, toimintamalleista tai ohjelmien määrästä ei ole tehty seurantaa viime aikoina. Toistaiseksi viimeinen liikenne- ja viestintäministeriön kaapelitelevisioalaa koskenut katsaus koski vuoden 2000 tilannetta¹.

Tämän selvityksen tavoitteena on ollut vastata muun muassa seuraaviin kysymyksiin:

- millainen on Suomen paikallistelevisioiden kenttä ja millaista on niiden toiminta?
- millaisia ovat niiden toimintamallit ja näkemykset omasta tulevaisuudesta?

Tässä selvityksessä paikallistelevisiolla tarkoitetaan maakunnallista tai sitä pienemmillä alueella toimivaa televisiota. Jakelutienä on Suomessa useimmiten kaapeliverkko. Vain muutamissa tapauksissa on annettu lupa alueellisen terrestriaaliverkon käyttöön: Tampereen alueella (TV-Tampere), Kristiinankaupungissa (KRS-TV) ja kaapelijakelua täydentävänä Närpiössä (När-TV).

Paikallinen televisiotoiminta jaetaan tässä työssä kaupalliseen ja ei-kaupalliseen. *Kaupallisella* paikallistelevisiolla tarkoitetaan teleyhtiön tai muun omistajayhtiön panostuksella, mainosmyynnillä, sponsorituloilla ynnä muulla liiketoiminnalla rahoitettua, pääosin ammattilaisvoimin tehtyä televisiota. *Ei-kaupallisella* tarkoitetaan puolestaan useimmiten yhdistyspohjalla toimivaa, suurelta osalta kansalaisten vapaaehtoiseen ohjelmatyöhön pohjaavaa televisiota.

Jaottelussa kaupalliseen ja ei-kaupalliseen paikallistelevision on ongelmansa. Yhtäältä monet kaupalliset kanavat esittävät paikallista ohjelmaa ja toimivat paikallisen yhteisön kannalta tärkeinä tiedonvälittäjinä ja kansalaiskeskustelun paikkoina. Toisaalta muutamat ei-kaupalliseksi luokitellut televisiot saavat osan tuloistaan mainosmyynnistä ja ovat palkanneet vakituista työvoimaa.

Jako kuvaa kuitenkin toiminnan päälinjoja meillä ja muualla. Ei-kaupallinen toiminta varsinkin ruotsinkielisissä televisioissa vertautuu paikallisiin *public access* –kanaviin Euroopassa ja Yhdysvalloissa (ks. esim. Hedeström 2004).

Työn aluksi tarkastellaan lähinnä ei-kaupallista paikallistelevisiotoimintaa muutamissa Euroopan maissa sekä Yhdysvalloissa. Sen jälkeen käydään läpi suomalaista joukko- viestintää ja sen keskeisiä rakenteita ja tehdään lyhyt historiallinen katsaus paikalliseen televisiotoimintaan. Tämän jälkeen käydään läpi tehdyn lomakekyselyn tuottamat vastaukset. Seuraavaksi esitellään tarkemmin muutamia nuorille suunnattuja

¹ *Kaapelilähetystoiminta Suomessa vuonna 2000*, (2001), Liikenneministeriö, pdf-julkaisu, www.mintc.fi

uusia kanavakonsepteja, nettitelevisiokokeiluita sekä kansalais- ja asukaslähtöistä sisällöntuotantoa. Lopuksi esitetään joitakin johtopäätöksiä sekä kysymyksiä siitä, miten LähiTV –projektin asukaslähtöinen sisällöntuotanto tulisi organisoida.

Selvityksen työskentelymenetelminä on käytetty kyselytutkimusta, asiantuntijahaastatteluja, ohjelmakaavioiden, selvitysten ja muun kirjallisuuden erittelyä. Vaikka tietoja on tarkistettu eri lähteistä mahdollisuuksien mukaan, niihin on jäänyt puutteita ja epätarkkuuksia. Kyseessä alustava määrällinen selvitys Suomen paikallistelevision tilanteesta. Tätä ennen aihetta on käsitelty joissain yksittäisissä projektitöissä (ks. esim. Hakkarainen, 1998). Myös digitelevisiion tulo ja television yhteisölliset mahdollisuudet ovat olleet viime aikoina tutkimuksen kohteena (esim. Kangaspunta 2003). On selvää, että myös lisää paikallistelevision toiminnan tutkimusta tarvitaan jatkossa.

2. Ei-kaupallisia paikallistelevision maissa

Paikallistelevision toiminnasta ei löytynyt kovin kattavaa kansainvälistä yhteenvetoa tämän selvityksen tarpeisiin. Parhaaksi lähteeksi osoittautui tuore Ruotsissa tehty kartoitus (Hedeström 2004). Vaikka se käsittelee pääosin ei-kaupallista paikallisradio- ja television toimintaa, selvitys sisältää tuoreita tietoja myös kaupallisista paikallistelevisionista. Seuraavien esimerkkien tarkoitus on tarjota vertailukohtia suomalaiselle tilanteelle.

Hedeström (2004, 250) kartoitti ei-kaupallisen television tilannetta yhdessätoista maassa. Niistä Tanskassa, Hollannissa ja Saksassa toiminta perustuu olennaisesti valtion jakamaan tukeen. Norjassa tukea saavat sekä kaupalliset että ei-kaupalliset paikallistelevision. Seuraavaan taulukkoon on koottu Hedeströmin television toiminnasta esittämät tiedot.

Maa	Kaapelijakelu?	Terrestriaalinen?	Mainonta?	Valtiollinen tuki
Tanska	kyllä	kyllä	ei	30 MDkr
Suomi	kyllä	erikoistapauksia	kyllä	projektitukea
Norja	kyllä	kyllä	kyllä	13 MNkr
Ruotsi	kyllä	ei	ei (sponsorointi sallittu)	projektitelevision
Australia	ei	kyllä	kyllä	ei
Irlanti	-	-	-	-
Hollanti	kyllä	ei	kyllä	485 000 euroa
Iso-Britannia	kyllä	kyllä	kyllä	ei
Saksa	kyllä	ei	ei	20 Milj. euroa
USA	kyllä	(kyllä)	ei	ei
Itävalta	kyllä	-	sponsr. sallittu	projektitukea

Taulukko 1: Ei-kaupallinen television toiminta 11 maassa, Hedeströmin (2004,250) pohjalta.

Huomionarvoista on, että mainonta on hyväksytty laajalti myös ei-kaupallisen television toiminnan rahoituslähteeksi.

Paikallistelevision toiminnassa Ruotsi ja muut Pohjoismaat ovat painottaneet Suomea korostetummin kansalaisten ja asukkaiden sananvapautta ja oikeutta päästä tekemään omia ohjelmiaan paikalliseen television. Seuraavassa yhteenvetoa public access –periaatteesta ja paikallistelevision tilanteesta Yhdysvalloissa, Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa.

Yhdysvaltojen televisionjärjestelmästä mainittakoon, että television-ohjelmistoa hallitsee viisi media-alan suuryritystä General Electric, Viacom, News Corp, Time Warner ja Disney. Nämä yhtiöt kontrolloivat 75 prosenttia parhaan katseluajan ohjelmista.

Yhdysvaltojen televisionmarkkinoiden koko on valtava. Terrestriaalisen jakelutien kautta television katsoo noin 100 miljoonaa taloutta. Noin 32 000 paikkakunnalla on kaapelitelevision verkko. Kaapelitelevision kattaa noin 70 prosenttia Yhdysvaltain

talouksista. Tyypillinen kaapelitelevisio tarjoaa 50 -100 kanavaa. Myös kaupallisia televisioyhtiöitä on useita tuhansia. (emt. 238)

Kaupallisten televisioiden paikallisen ohjelman määrästä tai laadusta ei Hedeströmin selvitys valitettavasti tarjoa tietoja.

Ns. *public access* –periaate muotoiltiin Yhdysvalloissa vuonna 1971 Sloanin komission suosituksessa, jonka mukaan kaapelitelevioiden tulisi varata yksi kanava yleisön julkiseen käyttöön (public access) niin, että tällä kanavalla television henkilökunnan avustamana periaatteessa kuka tahansa voisi sanoa mitä tahansa ilman erityisiä kustannuksia.

Public Access: The availability of television or radio broadcast facilities, as provided by law, for use by the public for presentation of programs, as those of community interest.

(American heritage dictionary)

Yhdysvalloissa vuonna 1984 tehdyllä lailla määriteltiin tarkemmin public access -periaatteet. PEG-Access -periaate tarkoittaa, että kansalaisten lisäksi myös kouluilla ja paikallishallinnolla tulee olla oikeus päästä televisiojulkisuuteen:

- Public access: kansalaisten pääsy
- Educational access: koulujen ja yliopistojen pääsy
- Governmental access: hallinnon pääsy

Tällä hetkellä yhdysvaltalaisien PEG –kanavien ohjelmien sisältö ja tekijäkunta ovat hyvin monimuotoisia. Ohjelmia tekevät järjestöt, koulut, uskonnolliset ryhmät, kielelliset vähemmistöt, vammaisryhmät, poliitikot ja poliittiset organisaatiot, valtion eri elimet kuten ministeriöt, armeija, pelastusviranomaiset, kulttuuriorganisaatiot ja monet muut tahot. Yhteenlaskettuna PEG –kanavilla tuotetaan yli 20 000 tuntia paikallista ohjelmaa viikossa. PEG- kanavien toiminnalla on Hedeströmin selvityksen mukaan olennaista merkitystä paikalliselle identiteetille ja kansalaiskeskustelulle.

Kiinnostavaa on, että yhdysvaltalaisessa lainsäädännössä maaperä rinnastetaan katuihin, teihin, puistoihin ja muuhun julkisessa kontrollissa olevaan tilaan. PEG -periaate lähtee siitä, että kaapelioperaattoreiden on kompensoitava kaapeliverkkojen rakentaminen kuntien maaperään tarjoamalla kanavatilaa ja opastusta sekä maksamalla toimilupamaksuja kunnille.

Vaikka PEG-kanavien toiminta pohjautuu yleensä vapaaehtoistyöhön, on lukuisilla kanavilla myös palkattua henkilökuntaa. Pienillä kanavilla on kenties yksi palkattu henkilö, suurimmilla enemmän, vaikka vapaaehtoiset tekevät suurimman osan ohjelmista itse. Kaapelioperaattoreiden kunnille maksamat lupamaksut ja kuntien edelleen ohjelmien tekijöille jakamat avustukset ovat toistaiseksi taanneet PEG-kanaville suhteellisen pysyvän aseman. Tulevaisuudessa on kuitenkin uhkia. Lupamaksutulot

voivat jäädä saamatta, jos kaapelioperaattorit rinnastetaankin jatkossa Internet-operaattoreihin, joiden ei tarvitse tällaista maksua maksaa. (Hedeström 2004, 244.)

PEG-toiminnan lisäksi Yhdysvalloissa on toinen ei-kaupallinen televisiojärjestelmä. Public Broadcasting Serviceen (PBS) kuuluu tällä hetkellä 347 jäsen televisiota. PBS-televisioiden toiminta on rahoitettu pääosin vuosittaisella valtiollisella tuella, alueellisella sponsoroinnilla ja jäsenmaksuilla. Media-alan liberalisoimisen seurauksena säännöllistä mainontaa on myös PBS-televisioilla.

Ruotsissa paikallista televisiotoimintaa on ollut 1980-luvulta lähtien. Ruotsalaisessa televisiojärjestelmässä on kolme valtakunnallista kanavaa, joista kaksi kuuluu valtiolliselle julkisen palvelun SVT:lle ja yksi TV4:lle, kaupalliselle julkisen palvelun kanavalle. Paikallista tai alueellista televisiotoimintaa ei valtakunnan verkoissa ole SVT:n alueellisia, lääninkohtaisia uutislähettyksiä lukuun ottamatta. Ruotsin alueella näkyy lisäksi on joukko ruotsinkielisiä satelliittikanavia, joiden toimintaa ohjataan ulkomailta, lähinnä Lontoosta.

Ruotsissa paikalliset televisiot toimivat yksinomaan kaapeliverkoissa. Kaapelitalouksia on Ruotsin 4,1 miljoonasta tv-taloudesta vähän vajaa puolet.

Aktiivisesti kaapeliverkoissa toimivia paikallistelevisioita on Ruotsissa yhteensä 100, joista 9 toimii kaupallisina periaattein. Kaupalliset paikalliset kaapelitelevisiot tavoittavat yhteensä vain 50 000 taloutta.

Ruotsissakin ei-kaupalliset televisiot toimivat useammalla tavalla. Kolmeakymmentä ei-kaupallista televisiota kutsutaan avoimiksi kanaviksi, *öppna kanaler*. Niillä on käytännössä määräaikainen monopoliasema alueellisissa kaapeliverkoissa. Avoimiin kanaviin kuuluu puolestaan jäsenyhdistyksiä, jotka tekevät ohjelmia ja maksavat vuosittaisen korvauksen kanavalle. Esimerkiksi Tukholman Avoimeen kanavaan kuuluu 60 ohjelmaa tuottavaa yhdistystä, joista jokainen maksaa 8 500 kruunua vuodessa vuosimaksua. Esimerkiksi kesäkuussa 2004 *Öppna Kanalen i Stockholm* lähetti 73 tuntia ohjelmaa viikossa.

Hedeströmin kartoituksen mukaan noin 90 prosenttia ruotsalaisten paikallistelevisioiden ohjelma-ajasta koostuu muusta kuin originaalilähettyksistä. Otsikoiduista ohjelmista suurin osa on uusintoja. Monet televisiot keskittyvät vain muutamiin aloihin kuten hengellisiin ohjelmiin, opiskelijatelevisioon tai yhteiskunnalliseen tiedotustoimintaan.

Televisiot tekevät yhteistyötä paikallisten kuntien kanssa. Monet lähettävät kunnanvaltuustojen kokouksia tai toimivat yhteistyössä medialukioiden, korkeakoulujen tai yliopistojen kanssa. (emt.)

Viime vuosina on innostus uusien ei-kaupallisten kanavien perustamiseen kasvanut Ruotsissa. Osittaisena syynä on aktiivisesti toimiva *Riksförbundet Öppna Kanaler i Sverige*, joka on kyennyt koordinoimaan yhteistyötä ja hankkimaan valtion projektitukea monille televisioille. Liitto on myös kerännyt kokemuksia sekä järjestänyt koulutusta sekä tapaamisia.

Yhtenä konkreettisenä projektina on ollut kehittää ohjelmistoa, jonka avulla tavallinen kotitietokone voi toimia paikallistelevision lähetyksikkönä. Samassa projektissa on myös kehitetty verkkopalvelua, jonka avulla televisiot voivat vaihtaa ohjelmiaan muiden paikallistelevioiden kanssa yksinkertaisella ja halvalla tavalla Internetin välityksellä. (emt.)

Hederström esittää raporttinsa päätteeksi joukon ehdotuksia siitä, miten ei-kaupallista paikallista radiota ja televisiota pitäisi kehittää ja samalla vahvistaa mahdollisuuksia demokraattiseen keskusteluun monikulttuurisessa Ruotsissa. Hänen mukaansa Ruotsissa tarvitaan rakenteellista valtiollista tukea koko ei-kaupalliselle sähköiselle viestinnälle. Perusteluna on, että ei-kaupallisten kansalaisviestinten tulee voida toimia valtiollisesta tai kaupallisesta joukkoviestinnästä ja niiden rajoituksista riippumatta. Valtiollista tukea jakamaan perustettaisiin Hederströmin esityksen mukaan uusi ei-kaupallisen viestinnän keskusorganisaatio.

Hedeström ehdottaa myös, että Ruotsin valtion omistamaan terrestriaaliseen digitelevisioon varattaisiin lähetyksia paikallisille avoimille kanaville tai paikallistelevioidelle. Kaapelioperaattorit veloitettaisiin jakelemaan ei-kaupallista televisiota must carry -periaatteella. Ei-kaupallisen television näkyvyysaluetta myös laajennettaisiin digitalisoinnin yhteydessä esimerkiksi koko läänin kattaviksi. (ks. lähemmin Hedeström 2004, 8-10).

Tanskassa televisiojärjestelmä jakautuu kolmeen tasoon:

- *valtakunnalliseen*, jossa toimivat julkisen palvelun DR sekä julkisomisteinen, mainosrahoitteinen TV 2/Danmark,
- *alueelliseen*, jossa toimii kahdeksan TV2/Danmarkin alueellista televisiota
- *paikalliseen* tasoon.

Paikallisten televisioiden rahoitusmalli vaihtelee kaupallisesta ei-kaupalliseen. Vuonna 2003 paikallisia televisioita oli Tanskassa yhteensä 223, joista 113 lähetti ohjelmaa ilmaitse ja 110 kaapelin kautta.

Tanskalaisen järjestelmän ominaispiirre on, että paikallishallinto jakaa luvat ohjelma-toimintaan, ei kansallisen tason toimija niin kuin Ruotsissa. Toinen merkittävä piirre on, että tanskalaiset paikallistelevioidet (ja paikallisradiotkin) saavat säännöllistä valtiollista tukea. Tuen määrä on vaihdellut poliittisten suhdanteiden mukaan. Esimerkiksi vuonna 2000 jaettiin 60 miljoonaa Tanskan kruunua paikallisradioille ja televisioille. Vuonna 2004 jaettu määrä oli 30 miljoonaa Tanskan kruunua. (emt 250.)

Norjassa on myönnetty 24 toimilupaa paikallistelevioidelle. Toimiluvan saaneet saavat käytännössä yksinoikeuden paikalliseen televisiotoimintaan omalla alueellaan. Ne toimivat kaupallisina periaattein.

Norjassa aatteellisten yhdistysten ja järjestöjen on mahdollista käyttää julkisen palvelun NRK2:n kanavaa silloin, kun sitä ei käytetä NRK:n omaan toimintaan. Lähetykset eivät saa sisältää mainoksia.

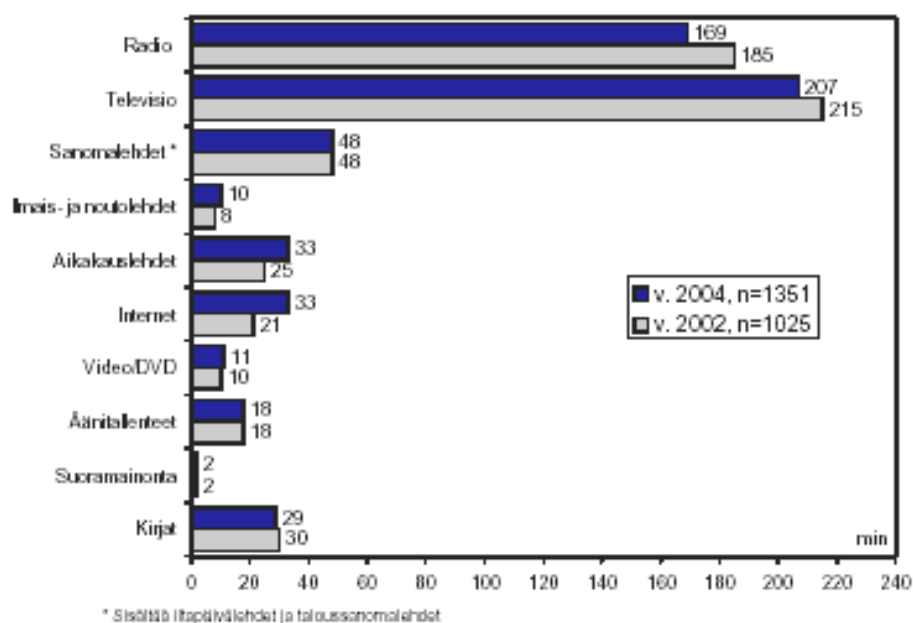
Norjassa on myös tarkoitus saada käyntiin valtakunnallinen satelliitin kautta välitettävä, ei-kaupallinen public access –kanava digitaalisen television tullessa vuonna 2007. (emt.)

3. Mediamaisema Suomessa

3.1. Yleisiä piirteitä

TNS Gallup Oy:n toteuttaman tuoreimman Intermediatutkimuksen mukaan keväällä 2004 suomalaiset käyttivät aikaa eri medioiden seuraamiseen päivittäin yhteensä 9 tuntia 20 minuuttia. Vuoteen 2002 verrattuna kokonaisajankäyttö on säilynyt ennallaan.

Ajasta suurimman osan vei televisio, jota suomalaiset seurasivat keskimäärin vajaa kolme ja puoli tuntia päivässä. Seuraavaksi eniten aikaa käytettiin radion kuunteluun, johon kului keskimäärin 2 tuntia 49 minuuttia.

Kaikki viestimet yhteensä
Keskimäärin päivässä käytetty aika, minuuttia (kaikki 12-69 -vuotiaat)
Kaikki viestimet yhteensä 9 t 20 min (v. 2002: 9 t 22 min)

Lähde: TSN Gallup Oy 31.08.2004.

Vuoteen 2002 verrattuna Internetin ja aikakauslehtien seuraamisaika on lisääntynyt. Internetin käyttö on kasvanut 12 minuutilla ja aikakauslehtien lukeminen 8 minuutilla. Televisio tavoittaa suomalaiset parhaiten, sillä sitä oli päivän aikana katsonut keskimäärin 94 prosenttia vastaajista. Seuraavaksi tavoittavimmat mediat olivat radio ja sanomalehdet.

Vuoteen 2002 verrattuna selkeä nousija on Internet. Sen tavoitavuus on kahdessa vuodessa noussut 10 prosenttiyksikköä.

Vaikka Suomessa on ollut pitkään Pohjoismaista eniten ohjelmatarjontaa televisiossa, television katseluun käytetty aika on kansainvälisesti verrattuna pysynyt suhteellisen lyhyenä. Vasta tällä vuosituhanella television parissa käytetty aika Suomessa on kasvanut noin kolmeen ja puoleen tuntiin.

Mediataloutta tarkasteltaessa suomalaisen televisiomainonnan osuus koko mainonnan kokonaisvolyymistä on yhä verrattain alhainen muihin länsieurooppalaisiin maihin verrattuna (Sauri & Picard 2003). Sanomalehdet ovat säilyttäneet sitkeästi asemansa suomalaisessa mediamaisemassa.

Painoviestinnän puolella uutta kasvua on viime vuosina syntynyt aikakauslehtien lukemisessa. Syksyllä 2004 valmistuneen EU-maiden vertailun mukaan Suomessa julkaistaan eniten aikakauslehtinimikkeitä asukasta kohden.²

Lehdistön asema on vahva edelleen taloudellisesti. Koko joukkoviestinnän liikevaihdosta sanomalehtien osuus on Suomessa noin kolmannes ja mainonnan tuloista puolet. Vertailun vuoksi vuonna 2000 sähköisen viestinnän osuus joukkoviestinnän liikevaihdosta oli yhteensä noin 19 prosenttia ja kaapelitelevisiotoiminnan osuus noin 2 prosenttia. (Wiio & Nordenstreng 2003).

Kaupallisen paikallisradiotoiminnan kehitys Suomessa tarjoaa kiinnostavan vertailukohdan televisiotoiminnalle. Toiminnan alkuvaiheessa 1980-luvun puolivälissä tavoitteet olivat pitkälti kulttuuripoliittiset. Tärkeätä oli paikallisen ja alueellisen ohjelmatuotannon tukeminen ja turvaaminen radiotoiminnassa.

Tiukka sääntely kuitenkin höltyi ja toiminta alkoi ketjuuntua alueellisesti 1990-luvun alkupuolelta lähtien. Asemat profiloitiin pikemminkin musiikin kuin toiminta-alueen perusteella ja panostus uutisiin ja muuhun paikalliseen sisältöön väheni. Myöhemmin on perustettu myös valtakunnallisia ja suuret kaupungit käsittäviä ketjuja, kuten Radio Plus, Kiss FM tai Radio Energy. Myös omistussuhteissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ennen pääasiassa paikallisessa omistuksessa ollut radiokenttä on nykyään suurelta osin kansainvälisessä omistuksessa. (LVM 2004)

Lopputuloksena on, että paikallisradiotoiminta on pitkälti menettänyt paikallisen luonteensa ja kulttuuripoliittiset toiveet radioista paikallisen tiedonvälityksen ja keskustelun areenoina osoittautuivat sittenkin vain toiveiksi.

²(<http://www.publishing-watch.org/documents.aspx>)

3. 2. Mediamaisema Tampereen seudulla

Mediatulojen kasvusta ja ketjujen syntyisestä huolimatta esimerkiksi pirkanmaalainen mediamaisema on yhä suhteellisen monipuolinen. Seuraavaan taulukkoon on tehty yhteenveto Tampereen ja lähialueiden tärkeimmistä joukkoviestimistä:

	Painettu viestintä	Sähköinen viestintä
maakunnallinen	Aamulehti	Yle Radio Suomi, Yle Hämeen tv-uutiset
alueellinen		(Radio 957, TV Tampere)
paikallinen	Tamperelainen Kangasalan Smat Lempäälä&V:n Smat ilmaislehdet: city yms.	Radio 957, TV Tampere, Tampereen kaupungin internet- palvelut
kaupunginosat, kylät	ilmaisjakelulehdet, järjestölehdet, kaupunginosajulkaisut tolppailmoitukset, kauppojen ilmoitustaulut	(Finlayson TV, Hervanta TV) kotisivut internetissä, Mansetori, sähköiset kirpputorit, ilmoitustau- lut, sähköpostilistat

Taulukko 2: Tampereen ja ympäristökuntien viestintävalikoima jaoteltuna toiminta-alueen koon mukaan.

Alueellinen viestintävalikoima Tampereella on kohtuullisen monipuolinen. Painetulla viestinnällä on edelleen suuri merkitys paikallisilla lukija- ja mainosmarkkinoilla. Sähköisen viestinnän puolella Ylen paikallinen radio- ja televisiotoiminta on keskeisessä asemassa, samoin Radio 957 ja TV Tampere. Uusia paikallisia televisiokokeiluja ovat Finlayson TV³ ja Hervanta TV.

Sähköisen viestinnän alueella on huomattava, että yksittäiset kaupunginosien kotisivut sekä myös Mansetori-sivusto toimivat osaltaan paikallisviestiminä. Mainittakoon, että Mansetorin⁴ sivuilla on käynyt syksyllä 2004 keskimäärin runsaat 3 000 kävijää viikossa ja 12-14 000 kävijää kuukaudessa. Aamulehden verkkoversion viikoittaiset kävijämäärät ovat syksyllä 2004 vaihdelleet 22 000 ja 28 000 välillä⁵.

LähiTV -projektin kannalta on huomionarvoista, että alueellista, paikallista ja kaupunginosa- tai kyläkohtaista tietoa on tarjolla niin painettuna kuin sähköisessä muodossa. Myös internetin kotisivut, keskustelupalstat ja sähköposti tarjoavat jo vuorovaikutteisia viestintämahdollisuuksia. Projektin haasteeksi nouseekin, miten kyetään löytämään uusia, nopeita ja entistä tarkoituksenmukaisempia tapoja paikallisen tiedon kokoamiseen, esittämiseen ja jakeluun sekä kansalaisviestintään.

³ <http://www.ftv.fi/tiedote.html>

⁴ <http://mansetori.uta.fi>

⁵ <http://www.gallupweb.com/redmeasure/>

4. Paikallista televisiotoimintaa Suomessa

4.1 Yleisestä kehityksestä

Tammi-maaliskuussa 2004 valtakunnallisten tv-kanavien osuudet päivittäisestä katse-
luajasta jakautuivat seuraavasti:

YLE TV1 24 %, TV2 20,0%	44
MTV3 (sis. MTV3 +)	37
Nelonen (sis. Nelonen+)	12
SubTV	2
Muut (sis. mm. Ylen digikanavat)	5,5

**Taulukko 3: Valtakunnallisten tv-kanavien katsojaosuudet
alkuvuonna 2004. Lähde: Finnpanel**

Vuoden alun tilanteesta ovat sekä SubTV että Nelonen kasvattaneet osuuttaan varsinkin nuorempien katsojaryhmien parissa.

Suomalaisessa televisiojärjestelmässä Yleisradiolla on keskeinen alueellinen rooli. YLE tuottaa paikallisia ja alueellisia radio- ja televisio-ohjelmia sekä uutisia. Alueelliset tv-uutiset toimittaa YLE Radio Suomen maakuntaradio. Uutiset lähetetään YLE TV2:ssa ja YLE24:ssä. Omat tv-uutisensa on Lounais-Suomen, Keski-Suomen, Pohjois-Suomen, Itä-Suomen, Kaakkois-Suomen, Hämeen, Pohjanmaan ja Uudenmaan alueilla. Myös ruotsinkielinen FST seuraa paikallisia tapahtumia niin uutisissaan kuin muussa ajankohtaisohjelmistossaan.

Alueellisesti merkittävästä ohjelmistosta mainittakoon MTV3:n kohdalla SM-jääkiekko. MTV3 tarjoaa maksullisen digitaalisen MTV3 + -kanavan kautta SM-liigan runkosarjan otteluita. Yleisemmin on huomattava, että MTV:n nettitelevisiotoiminta on jo käynnissä. Syksyllä 2004 valikoima MTV3:n, MTV3 +:n sekä SubTV:n ohjelmista oli nähtävissä MTV:n Laajakaista-palvelun tilaajille.

Suomen kaapelitelevisioliiton mukaan yhteensä 1 131 500 kotitaloutta on kytketty kaapeliverkkoon kesäkuun lopussa vuonna 2004.

Operaattori	Taloudet 30.6.2004
ElisaCom Oy	33 344
Etelä-Satakunnan Puhelin Oy	3 225
Forssan Seudun Puhelin Oy	6 250
Helsinki Televisio Oy	269 956
Hämeen Puhelin Oy	22 167
Iisalmen Puhelin Oy	6 380
Jyväskylätintä Oy	35 224
Kajaanin Puhelinosuuskunta	13 497
Kokkolan Puhelin Oy	13 314
Kotkan Tietoruutu Oy	17 180
KPY Kaapelitelevisio Oy	42 262
Lohjan Puhelin Oy	9 578
Lännen Puhelin Oy	34 397
Mariehamns Centralantenn Ab	8 120
Mikkelin Puhelin Oyj	13 615
Oulu-TV Oy	61 955
Pietarsaaren Seudun Puhelin Oy	13 148
Pohjanmaan PPO Oy	8 053
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	1 830
Päijät-Visio Oy	47 449
Salon Seudun Puhelin Oy	12 400
Savonlinnan Puhelin Oy	14 800
Tampereen Tietoverkko Oy	92 453
TeliaSonera Finland Oyj	162 494
Teljän Mediat Oy	25 941
Tikka Media Oy	23 916
Turun Kaapelitelevisio Oy	85 017
Vaasan Läänin Puhelin Oy	53 535
yhteensä	1 131 500

Taulukko 4. Suomen kaapelitelevisioliittoon kuuluvat operaattorit sekä verkkoihin liittyneet taloudet. Lähde: Suomen kaapelitelevisioliitto.

Satelliittitelevisioita on arvioitu olevan noin 360 000 taloudessa Suomessa.

Digitaaliset kanavat alkavat löytää yleisöä Suomessa. Marraskuussa 2004 noin 516 000 taloudessa eli 22 prosentilla kotitalouksista oli antenni-, kaapeli- tai satelliittilähetysten vastaanottoon soveltuva digitelevisio tai digisovitin. Digitaalisen vastaanottimen hankkineista talouksista 437 000:lla oli antenni- tai kaapelilähetysten katseluun soveltuva laite. Noin 200 000 talouteen aiotaan lisäksi hankkia digisovitin seuraavan puolen vuoden aikana.

Digivastaanottimia ovat hankkineet erityisesti perheet pienemmissä kaupungeissa sekä maaseudun taloudet.

Paikallisen ja alueellisen televisiotoiminnan kannalta on kiinnostavaa nähdä, minkälaiset toimijat saavat luvan alueelliseen digitelevisiotoimintaan. Alueellisia digitelevisiolupia on myönnetty jo useaan otteeseen. Luvan saaneista maanpäälliset lähetyksensä ovat ehtineet aloittaa Turku TV Turussa ja ympäristökunnissa, Star TV Kuopiossa ja sen lähialueilla sekä TVT Lahti Päijät-Hämeen alueella.

Toistaiseksi viimeisessä, marraskuussa 2004 päättyneessä haussa oli lupia pääkaupunkiseudulla, Pirkanmaalla, Satakunnassa, Keski-Suomessa, Kymenlaaksossa, sekä Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Tätä kirjoitettaessa ei ole vielä selvää, miten liikenne- ja viestintäministeriö tulee luvat jakamaan. Hakijoiksi ilmoittautui kuusi yhtiötä: Turner Entertainment Networks, Walt

Disney Company, Discovery Communications, SanomaWSOY, Family Channel Oy sekä Tuotantoyhtiö Kuvaputki Oy. Lehtitietojen mukaan alueellista televisiotoimintaa suunnittelevat lähinnä SanomaWSOY pääkaupunkiseudulle sekä Kuvaputki Oy kaikille jaossa oleville alueille. Muut hakijat suunnittelevat todennäköisesti maksullisia kanavia lapsille, luontoaiheiden ystäville sekä perheille (HS 23.112004).

Liitteeseen 1 on koottu suomalaisen televisiojärjestelmän olennaiset piirteet. Aluetelevisiot sijoittuvat tällä tietoa kanavanippuun C.

4. 2. Kaapelitelevisiotoiminnan alkuvaiheita

Suomessa kaapelitelevisiotoiminnan voidaan sanoa alkaneen 1970-luvun alussa Pohjanmaalla, missä rakennettiin yhteisantenniverkkoja ruotsalaisten televisiolähetysten vastaanottamista varten. (LVM 2001, 7). Samalla alueella sai myös paikallinen televisiotoiminta alkunsa. Yleisradion tv-monopolin mursi Pietarsaassa 22. marraskuuta 1972 ensimmäisen lähetyksensä lähettänyt Pietarsaaren paikallistelevisio (Myntti 2002).

Ajatus kaapelitelevisiotoiminnasta levisi nopeasti eri puolille Suomea. Jo vuonna 1973 perustettiin Helsingin Kaapelitelevisio Oy, Tampereen Tietoverkko Oy sekä Suomen Kaapelitelevisioliitto ry. Helsinkiin ryhdyttiin rakentamaan kaapelitelevisioverkkoa vuonna 1975. Maksutelevisiotoiminnan käynnisti vuonna 1978 Helsingin Televisio Oy, jonka Viihdekanavan on sanottu olleen Euroopan ensimmäinen maksu-tv-kanava.

1970-luvulla kaapeliverkoissa tarjotut kanavat olivat alkuperältään pääosin naapurimaiden televisiolähetyksiä, mutta paikallista ohjelmatuotantoakin oli. Esimerkiksi Pietarsaassa innostuttiin uudesta välineestä, joka mahdollisti paikallisten aiheitten julkisen käsittelyn. Paikallisista liikenneongelmista tehtiin kokonainen ohjelmasarja ja muutenkin innokkaiden harrastelijoiden ohjelmatoiminta oli vilkasta. (Myntti 2002).

1980-luku oli alalla kasvun aikaa. Satelliittivälitteinen ohjelmatarjonta aloitettiin Euroopassa vuonna 1982, kun alan kansainvälistä sääntelyä purettiin. Vuosikymmenen lopulla liittymämäärät suomalaisissa kaapeliverkoissa kasvoivat yli 30 prosentin vuosivauhtia. (LVM 2001, 7) Suosittua sisältöä olivat musiikki- ja urheilukanavat MTV ja Eurosport.

1980-luvulla myös paikallisuutisia ja muuta ajankohtaista ohjelmaa alettiin tuottaa kaapeliverkkoihin monilla paikkakunnilla. Erityisen vilkasta toiminta oli ruotsinkielisellä Pohjanmaalla (Mangs 1986).

Suurissa kaupungeissa pyrittiin ammattimaisempaan tuotantoon mainosrahoitukseen uskoen. Monissa kaupungeissa alueen valtalehti oli mukana paikallisissa radio- ja televisiohankkeissa ja toi omaa journalistista osaamistaan. Lehtitalot ovat suurelta osin luopuneet tästä toiminnasta viimeistään 1990-luvulla. Joitakin mediataloja ala kuitenkin kiinnostaa yhä, esimerkiksi TS-Yhtymän Turku TV on yksi Suomen suurimmista.⁶

⁶ Digitelevision mahdollisuudet ovat alkaneet kiinnostaa myös SanomaWSOY:ta, joka havittelee alueellista digitelevi-siolupaa pääkaupunkiseudulla.

Kaapelialan kasvu oli nopeaa ja se koettiin yleisradiotoiminnan kilpailijaksi. Alaa alettiin säädellä lainsäädännöllä vuonna 1987, jolloin hyväksytty laki kaapelilähetystoiminnasta teki kaapelitelevisiotoiminnan luvanvaraiseksi.

Kaapeli- ja satelliittikanavien yleistymisen aiheuttama kilpailutilanne oli taustatekijänä myös Kolmostelevisio synnyttämisessä. MTV ja Yleisradio perustivat yhdessä Nokia Oy:n kanssa vuonna 1985 yhteisen yhtiön, Kolmostelevisio. Se harjoitti vuosina 1987-92 tv-toimintaa. Kolmostelevisio oli MTV:n tytäryhtiö, joka oli perustettu kilpailemaan ulkomaisten kaapeli- ja satelliittikanavien kanssa ja pitämään ne marginaalisina tekijöinä. (Wiio 2003, 117).

1990-luvulla kaapeliverkkojen yleistymisen hidastui. Kenties suurimpana syynä oli eduskunnan vuonna 1992 hyväksymä asunto-osakeyhtiölain ns. kaapelitelevisiopykälä. Pykälän mukaan asunto-osakeyhtiöissä tulee päättää huoneistojen asumistasoa kohohtavista perusparannuksista tai uudistuksista osakkeenomistajien yksimielisellä päätöksellä. Näin kaapelitelevisioiden hankintapäätökset mutkistuivat taloyhtiöissä ja verkkojen kasvu pysähtyi lähes kokonaan. Kaapelitelevisioliiton toiminnanjohtajan Jyrki Ojalan mukaan tuolloisen eduskunnan päätöksen taustalla oli erityisesti pelko Yleisradion viestintämonopolin purkautumisesta sekä ”amerikkalaisen hapatuksen pelko”. (Ojala, haastattelu)

1990-luvulla alan vuosittainen kasvu jäi noin 3-4 prosenttiin. Kasvun hidastuminen johtui osaltaan myös kilpailusta, jonka satelliittijärjestelmät sekä vuosikymmenen puolivälissä markkinoille tullut suorasetelliittivastaanotto aiheuttivat. Samalle vuosikymmenelle ajoittuvat sopimuskiistat kaapeliyhtiöiden sekä Music Televisionin ja Eurosportin välillä. 1990-luvulla ratkottiin myös kaapeli- ja satelliittioperaattoreiden välisiä kiistoja kaapeli- ja yhteisantennijärjestelmien hinnoitteluperusteista kilpailuvierasta ja kilpailuneuvostoa myöten (Ojala, haastattelu) .

Myös alueellisia ja valtakunnallisiksi pyrkiviä kanavia on kaapeliteleviiossa ollut. Tällaisia ovat olleet 1990-luvulla Helsingissä toiminut Paikallistelevisio (PTV), joka oli parhaimmillaan kaapelijakelussa yli 20 paikkakunnalla. Kokeilevia avauksia olivat myös Moon TV ja ATV. Aluetelevisio (ATV) -kanava oli 1990-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa vaikuttanut, erityisesti nuorison parissa kulttimainetta nauttinut tv-kanava. Vuonna 1997 aloittanut Moon TV oli myös nuorelle kaupunkilaisyleisölle tarkoitettu kanava, joka loi uusia ohjelmatyyppejä ja toi uusia TV-kasvoja julkisuuteen. Sekä ATV:n että Moon TV:n toiminta päättyi taloudellisiin ongelmiin.

Kaapelitelevisiotoimintaa säädellyt laki kumottiin vuonna 1999. Uuden lain mukaan kaapelitelevisiotoimintaan ei enää tarvita toimilupaa, vaan se on osin vapaata, osin ilmoituksenvaraista elinkeinotoiminnan harjoittamista.

2000-luvun alussa kaapelitelevisioverkkoja oli lähes puolessa Suomen kunnista. Kanavavalikoima vaihtelee kaapelioperaattoreittain ja paikkakunnittain. Perustarjontaan kuuluu kotimaisten televisiokanavien lisäksi viidestä kymmeneen maksutonta televisiokanavaa sekä vaihteleva määrä maksullisia televisiokanavia.

5. Kyselytutkimuksen tuloksia

Elo-syyskuussa 2004 postitettiin kaikille Viestintäviraston luetteloimille kaapelitelevisiotoimintaa harjoittaville yrityksille ja yhteisöille kysymyslomake koskien lähinnä omaa ohjelmatoimintaa (ks. liite 2). Koska ilmeni, että Viestintäviraston listaa ei ole päivitetty säännöllisesti, käytettiin myös muita osoitelähteitä. Kysely lähetettiin muun muassa kaikille Förbundet Finlandssvensk Lokal-TV r.f:n jäsenille.

Lomakkeita palautui postitse määräaikaan mennessä vain tusinan verran. Kyselyn onnistumiseksi soiteltiin vielä erikseen ne läpi kaapelitelevisioliiton rekisteröimät tahot, joilla tiedettiin paikallista ohjelmatoimintaa olevan. Tietoja saatiin näin yhteensä 27 paikallista ohjelmatoimintaa harjoittavalta toimijalta. Kyselyyn vastasi myös neljä operaattoria, joilla ei ole verkoissaan paikallista ohjelmistoa. Lopuksi lisättiin tiedot niistä FFL-TV r.f:n jäsenistä, jotka ovat ilmoittaneet tietojaan liiton kotisivustolla.

Vastaukset on koottu yksityiskohtaiseksi taulukoksi (liite 2). Seuraavaan taulukkoon on koottu joitakin tietoja paikallistelevioiden määrästä, originaaliohjelmiston määrästä viikossa sekä talouksista, joissa paikallistelevioidet näkyvät. On huomattava, että originaaliohjelmien tuntimääriä kuvaavat tiedot perustuvat annettuihin arvioihin ja koko taulukko on ymmärrettävä lähinnä paikallisteleviotoiminnan kokoluokkaa kuvaavaksi.

Paikallistelevioidet	Lukumäärä	Originaaliohj. t/viikko	Talouksia yht.
Kaupalliset	17	n. 50	n. 659 500
Ei-kaupalliset	20	n. 18	n. 98 400
Yhteensä	37	n. 68 tuntia	n. 758 000

Taulukko 5: Paikallistelevioiden lukumäärä, originaaliohjelmiston viikkotuntimäärä sekä paikallisteleviotoiminnan piirissä olevat kaapelitaloudet.

Taulukko 5 osoittaa, että yli puolessa Suomen kaapelitelevisiotaloudessa on yhä mahdollisuus nähdä paikallisvoimin tehtyjä sisältöjä. On huomattava, että kaupallisten televioiden originaaliohjelmista suuri osa, noin 20 tuntia syntyi Turun ja Tampereen paikallistelevioidissa. Ei-kaupallisella puolella vain muutamat televioidet tuottavat omaa ohjelmaa yhtä viikkotuntia enempää.

Seuraavassa jaksossa esitetään tiivistetysti kyselyyn saadut vastaukset alakohdittain:

Toiminnan aloittaminen

Vastanneista yksi paikallistelevioidet oli aloittanut 1970-luvulla, NY-TV Uusikaarlepyyssä. 19 televioidet on aloittanut 1980-luvulla, 2 televioidet 1990-luvulla sekä 4 2000-luvulla (Ganal TV Raumalla, K-TV Kokkolassa, Susiraja TV Joensuussa ja Canava Porvoo Porvoossa).

Tekniikka

Tuotantotekniikka on kokonaan tai lähes kokonaan digitaalista niin kaupallisissa kuin ei-kaupallisissa televisioissa. Suurin osa kaapeliverkoista alkaa olla digitoitu kaupallisissa televisioissa. Sen sijaan joissakin ei-kaupallisissa verkoissa toimitaan vielä pitkään analogisessa kaapeliverkossa.

Omistus

Paikallisteleviisitoimintaa harjoittavat yleisesti teleoperaattorit, niiden hallitsemia paikallisteleviisiot on selvityksen mukaan yhdeksän. Näistä kolme on äskettäin siirtänyt paikalliset ohjelmansa diggari-kanavalle.

Muunlaisista omistavista tahoista mainittakoon esimerkiksi Forssakanava, jota omistavat paikallinen puhelinyhtiö, pankki, kirjapaino, kaupunki ja järjestöjä, Ganal-TV, jonka omistavat paikallisen mainostoimiston taustahenkilöt, Susiraja TV on puolestaan perheyrittäjä, Turku TV:n omistaa Turun Sanomia julkaiseva TS-yhtymä. K-TV:n taustalla on netti- ja pelisuunnitteluun keskittynyt yritys.

Oma lukunsa on Kuvaputki Oy:n TVT-ryhmä. Siihen kuuluvat TVT Porvoo, joka on entinen Canava Porvoo, TVT Lahti, joka on alueellinen maanpäällinen digikanava Lahden ympäristön alueella sekä TV Tampere. TVT-ryhmä tekee myös ohjelmayhteistyötä Lohjan aluetelevision kanssa. TVT:n omistaa yrityksen toimiva johto yhdessä riskisijoittajan kanssa.

Yhdistys- tai julkisyhteisövetoisia paikallisteleviisioita löytyi selvityksessä 15.

Liitot

Suurin osa vastanneista kuuluu kaapeliteleviisioihin. Ruotsinkielisillä paikallisteleviisioilla on oma yhdistyksensä, Finlandsvensk Lokal-TV r.f. joka esiteltiin edellisessä luvussa.

Paikallinen ohjelmatoiminta

Uutis- ja ajankohtaistoiminta: Vain suurimmilla toimijoilla on resursseja päivittäisiin, vaihtuvaisältöisiin uutislähetysiin. Viikottaisia ajankohtaismakasiineja ainakin jossain muodossa on sen sijaan lähes kaikilla yli 2 viikkotuntia omaa ohjelmaa tuottavalla. Alalla uskotaan edelleen yleisesti, että paikallinen uutis- ja ajankohtaissisältö vetää yleisöä ja luo paikallista profiilia kanavalle erittäin tehokkaasti.

Hengelliset ohjelmat: Nämä ohjelmat ovat kuuluneet kanavien ohjelmistoon jo 1980-luvulta lähtien muun muassa Pohjanmaalla. Jumalanpalvelukset ja hengelliset tilaisuudet ovat ohjelmistoa, jota ei muilta kanavilta löydy.

Valtuustojen kokoukset: Kaupungin- tai kunnanvaltuustojen kokouksia lähetetään kahdeksalla kanavalla, monet ensimmäisellä kerralla suorina lähetyksinä. Tämä ohjelmatyyppejä on jatkunut monilla kanavilla jo

pitkään ja sillä on oma, yleisimmin keski-ikäinen katsojakuntansa. Monet kunnat pitävät tällaista palvelua tärkeänä paikallisen demokratian kannalta.

Paikalliset tapahtumat: Kesäjuhlien ja muiden tapahtumien taltioinnit ovat suosittua ohjelmistoa, kts. esimerkiksi Forssavision ohjelmisto.

Koulut: Muutamilla paikkakunnilla koulujen juhlat mm. lakkiaiset, vanhojen tanssit ym. ovat odotettua ohjelmistoa. Päätäjäisjuhlien tallenteet voivat mennä kaupaksi myös vhs-video- tai dvd-muotoisina.

Urheilu: Paikallisten seurojen ottelut – myös pienemmät lajit - ovat suosittua ja katsottua ohjelmaa harrastajien ja penkkiurheilijoiden keskuudessa.

Human intrest: Paikallisten ihmisten henkilöhaastattelut kuuluvat yleisimpiin juttutyyppeihin.

Paikalliset yritykset ja liike-elämä: Paikallisia yrityksiä esitellään monissa ohjelmissa esimerkiksi Ganal TV:n *Kuukauden yritys* –ohjelmasarjassa. TV Jyväskylässä paikallisten yritysten joukkueet kilpailevat *Hyvä yritys* –visailussa.

Koti, terveys ja elämäntapa: Monet ohjelmasarjat liittyvät kodinhoitoon, sisustamiseen, remontointiin ja ruoanlaittoon. Tällaisia ovat esimerkiksi TV Jyväskylän *Kotini on linnani* ja *Ruoka-aika*, TV Tampereen *Paikat kuntoon*, *Terveudeksi* ja *Sisustaja* sekä Oulu TV:n *Potut pottuina*. Myös ulkonäköön ja tyylikkyyteen kiinnitetään huomiota esimerkiksi TVT Porvoon *Muuttumisleikissä*, Ganal TV:n *Tinoksen tuolissa* sekä Forssavision *Ulkonäkö uusiksi* –ohjelmasarjoissa.

Vuorovaikutteiset palvelut: TV-chatteja nuorille on tarjolla siellä täällä. Esimerkiksi diggarissa on viikonloppuisin mukana juontajia, kilpailuja yms. Myös ruutukehät voivat toimia julkaisupaikkoina. Esimerkiksi Forssavisiossa ruutukehää on kehitetty yhteiseksi ilmoitus- ja viestintäkanavaksi. Siellä mainostetaan, tiedotetaan, onnitellaan, kilpaillaan jne. Kuvakehiä on koottu muun muassa Forssan kesätapahtumista.

Diggari-kanavan *Tori*-palstalla on mahdollista maksuttomasti käydä kauppaa. Ilmoitukset näkyvät sekä diggari-kanavalla että diggarin www-sivuilla. Samoin tervehdysten lähettäminen on ilmaista ja ne näkyvät sekä televisiossa että netissä.

Henkilökunta

Kaupallisiksi luokitelluilla asemilla paikallisen henkilökunnan määrä vaihtelee runsaan kymmenen kokopäiväisen työntekijän (Turku TV) ja 1-2 työntekijän välillä. Eikaupallisella puolella muutamilla suurimmilla televisioilla on kuukausipalkkainen työntekijä.

Rahoitus

Rahoitusmuodoista tärkeimmät olivat mainostulot sekä joissain määrin sponsorointitulot. Muutamat ei-kaupalliset televisiot rahoittavat toimintansa myös vapaaehtoisin katselumaksuin Esimerkiksi Närpiön När-TV kokooa noin 80 prosenttia 60 000 euron liikevaihdostaan katselumaksuista.

Liikevaihto

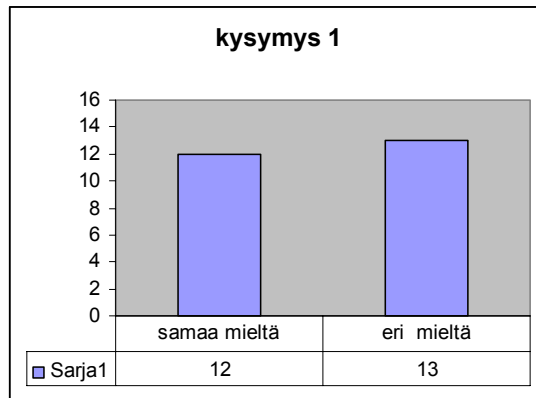
Kaupallisin periaattein toimivan television vuosittainen liikevaihto tulee olla noin 60 000 – 100 000 euroa, jotta edes yhden päätoimisen työntekijän palkkakustannukset tulisi katettua. Suurimpien joukkoon lukeutuva TV Tampere ilmoittaa liikevaihdokseen 800 000 euroa. Ei-kaupallisella puolella liikevaihto vaihtelee muutamasta tuhannesta eurosta När-TV:n 60 000 euroon.

Käsityksiä alan kehityksestä tulevaisuudessa

Kysymyslomakkeessa oli alan tulevaisuuden kehitystä koskenut osio, jossa pyydettiin vastaamaan neliportaisella asteikoilla (täysin eri mieltä, hieman...// hieman samaa mieltä, täysin...) annettuihin kysymyksiin. Raportissa vastausvaihtoehdot on yhdistetty kahdeksi luokaksi.

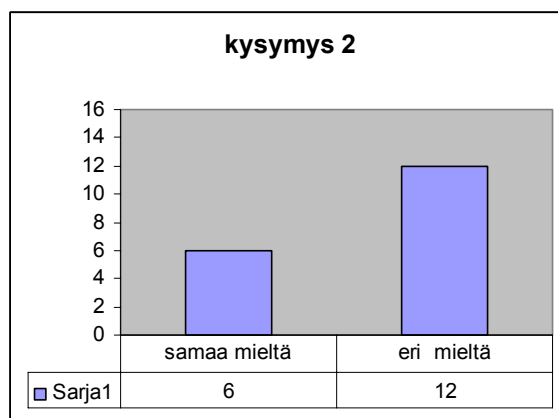
Vastausten perusteella käsitykset alan tulevasta kehityksestä ovat hajanaisia. Uusien paikallistelevisioiden syntymiseen digitaalisoinnin myötä uskoi noin puolet vastanneista. Sen sijaan digitalisoitumisen myönteisiin vaikutuksiin oman paikallistelevision toiminnassa uskoi vain noin kolmasosa vastanneista. Digitaalisen viestintäteknologian (kamerat, kännykät, tietokoneet) yleistymisen voi merkitä vapaaehtoisvoimin tuotetun ohjelman lisääntymistä yli puolen vastanneista mielestä. Hieman yli puolet vastanneista uskoo digitelevision käyttöönoton nopeuttavan paikallisen televisiotoiminnan kettuuntumista. Tulevaisuutta koskevissa vapaamuotoisissa vastauksissa nousi esiin paikallisen ohjelmiston säilyttäminen toiminnan keskeisenä sisältönä teknisen ympäristön muutoksista huolimatta.

Väittävä 1: Valtakunnallinen digitaalisen television käyttöönotto tulee lisäämään paikallista sisältöä tarjoavia televisiokanavia.

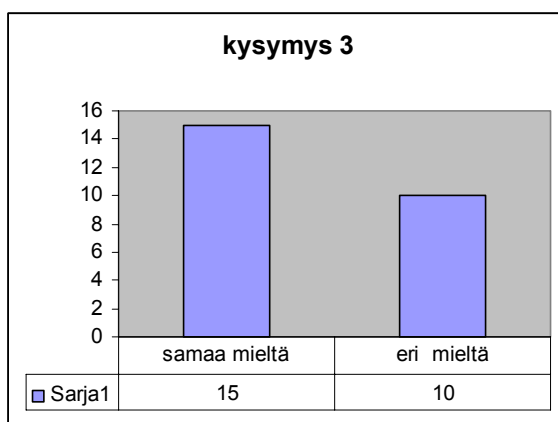
Paikallista sisältöä tarjoavien televisiokanavien lisääntymiseen digitalisoitumisen myötä uskoi vain noin puolet vastanneista.

Väittävä 2: Valtakunnallinen digitaalisen television käyttöönotto tulee parantamaan televisiokanavanne toimintaedellytyksiä.

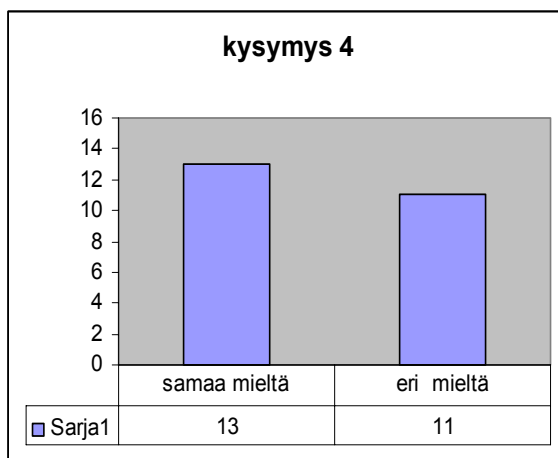
Vastanneista suurin osa katsoi, että valtakunnallisen digitelevision käyttöönotto ei olennaisesti paranna oman paikallistelevision toimintaedellytyksiä.

Väittäjä 3. Digitaalisen viestintäteknologian (kamerat, kännykät, tietokoneet) yleistyminen ja halpeneminen lisää vapaaehtoisvoimin tuotettua paikallista ohjelmatarjontaa.

Vastanneista suurin osa katsoi, että digitaalisen viestintäteknologian yleistyminen kotikäytössä voi merkitä paikallisen ohjelmatarjonnan lisääntymistä.

Väittäjä 4. Valtakunnallinen digitaalisen television käyttöönotto nopeuttaa paikallisen televisiotoiminnan ketjuuntumista.

Hieman yli puolet vastanneista arvioi, että digitaalisen television käyttöönotto voi nopeuttaa ketjuuntumista paikallisessa televisiotoiminnassa.

Kysymys 5. Tulevaisuus? Muuttuuko toimintanne, yleisönne tai toiminta-ajatuksenne noin 3 vuoden sisällä? Miten?

Otteita kaupallisten televisioiden vastauksista:

Muuttuu. Teknologia muuttuu. Yhteistyö mediaopiskelijoiden kanssa todennäköisesti tiivistyy.

Toiminta muuttuu digitaalisemmaksi. Lisäksi paikalliskanava muuttuu enemmän ns. oikeaksi kanavaksi tekniikan kehittymisen myötä – lähetysmäärä kasvaa.

Kyllä!?

Toimintamme jatkoa punnitaan vuoden vaihteessa. IP-televisio on tulevaisuutta. Nykyinen digi-tv on vanhentunut teknisesti ja perustuu monopolien suojelemiseen.

Toiminta ei oikeastaan perustaltaan muutu, tekniikka kyllä muuttuu.

Paikallisuus ja ajankohtaisuus säilyvät toiminnan johtoajatuksina.

Yleisö lisääntyy, tuskin toiminnan ajatus muuttuu, paikallisuus on toiminnan lähtökohta. Interaktiivisuuden osuus lisääntyy.

Kyllä. Pakko muuttua tällä alalla. Miten, onkin sitten vaikeampi kysymys.

Otteita ei-kaupallisten televisioiden vastauksista:

?

En tiedä.

Elävän kuvan lähettäminen lakkaa todennäköisesti kokonaan. Jäljelle jää mahdollisesti vain tekstikehä tiedotteille.

Inga stora förändringar. Osäkert om vi kan gå över till digitala sändningar p.g.a. dyr etersändningsutrustning. I kabel fortsätter vi nog. Viktigare än digitaliseringen är för oss att Närpes bygger eget bredbandsnät med fiberoptisk kabel, något som kan ge nya möjligheter för oss.

Vi försöker få yngre förmåger med.

Toiminnan jatko on hyvin epävarma.

Todennäköisesti lakkautetaan, jos ei uusia vapaaehtoisia henkilöitä tule avuksi.

Toiminta tulee digitaalisuuden myötä muuttumaan. Lisää palveluita.

Otteita teleoperaattoreiden vastauksista:

Kaksisuuntaisten palveluiden lisääntyminen ja niiden mahdollinen tarjoaminen asiakkaille.

Koska olemme verkko-operaattori, tulee kilpailevia teknisiä ratkaisuja (oman yhtiön ja muiden) kilpailemaan asiakkaistamme. Toimintamme pysynee kuitenkin muuttumattomana, datapalveluiden lisääntymistä lukuun ottamatta. Yleisö jakautunee ”uusia palveluja haluavien” ja ”perinteellisiin palveluihin” tyytyvien välille.

Tarkempi yhteenveto kyselyn tuloksista löytyy liitteestä 2, jossa on taulukkomuotoon koottu tietoja 37 paikallisteleviosta, niiden tavoittamien talouksien määrästä, viikottaisesta ohjelmatuntimäärästä, liikevaihdosta, työntekijöiden määrästä, työntekijöiden määrästä, ohjelmatyypeistä ja omistuksesta.

Kysely paljastaa, että tällä hetkellä paikallisteleviotoimintaa harjoittavista toimijoista suurin osa on aloittanut jo 1980-luvulla. Kaupalliset paikallistelevisiot ovat joutuneet sopeuttamaan toimintaansa tiukkoihin kustannusraameihin viimeistään 2000-luvulla. Jonkinlainen uusi murros on alalla alkanut diggari-kanavan tulon myötä. Uusia toimintakonsepteja etsitään ja säästöjä koetetaan synnyttää muun muassa TVT-ketjun kaltaisella ohjelmatuotannon koordinoinnilla.

Ei-kaupalliset paikallistelevisiot ovat nekin vaikeuksissa, sillä 1980-luvulla aloittaneet pioneerit alkavat jo ikääntyä ja jatkajia työlle on vaikeata löytää.

Kyselyn vastausten perusteella digitaalisen television mahdollisuudet eivät näytä paikallistelevioiden näkökulmasta kovinkaan mullistavilta. Uhkana nähdään muun muassa lisääntyvä kilpailu ja mahdollisuuksina uusi viestintäteknologia ja sen mahdollistama asukkaitten osallistuminen sisällöntuotantoon.

6. Esimerkkitapauksia

Tässä luvussa esitellään tarkemmin muutamia kiinnostavia kanavakonsepteja, ruotsinkielistä paikallisteleviotoimintaa koordinoiva Förbundet Finlandssvensk lokal-TV r.f. , muutamia nettitelevisiohankkeita sekä yhteisöportaali Mansetori.

Nuorisolle suunnattuja kanavia

diggari. Uusi diggari-kanava aloitti keväällä 2004 Suomen 3KTV:n kaapeli-tv-verkossa. Kanava on sekä paikallinen että alueellinen tiedotus- ja ohjelmakanava. diggari näkyy digitaalisena ja lisäksi analogisena paikkakunnasta riippuen.

diggari-kanava välitetään yhteensä noin 300 000 kotitalouteen seuraavien Finnetin Puhelinyhtiöiden alueilla: Iisalmen Puhelin Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, Kajaanin Puhelinosuuskunta, Karjaan Puhelin, Kuopion Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osk, Lohjan Puhelin Oy, Loviisan Puhelinosuuskunta, Lännen Puhelin Oy, Mikkelin Puhelin Oyj, Oulun Puhelin Oy , Pohjanmaan PPO Oy, Pohjois-Hämeen Puhelin Oy, Päijät-Hämeen Puhelin Oyj, Salon Seudun Puhelin Oy, Satakunnan Puhelin Oy, Savonlinnan Puhelin Oy, ja Vakka-Suomen Puhelin Oy.

diggari-kanavalla on ohjelmaa ympäri vuorokauden. Kanavan ohjelmistoon kuuluu päivittäin chat sekä perjantai- ja lauantai-iltaisain juonnettu chat-lähetys. Viikonloppuisin diggari-kanavalla voi tutustua dna TV lisäpalveluihin. Lisäksi kanavalla on Finnkinon elokuvien ensi-iltojen esittelyjä ja tekstiviestipohjaisia interaktiivisia palveluita, kuten kilpailuja, viihde- ja hyötypalveluita sekä TV:ssä pelattavia pelejä. diggari toimii myös dna TV:n ja paikallisten tapahtumien tiedotuskanavana.

Paikallista sisältöä diggari-kanavalle tuo arki-iltaisain alueikkuna, joka lähettää paikalliskanavilta tuttua ohjelmistoa.

The Voice ja MTV Finland. Loppusyksystä 2004 aloitti TV Viiden tilalla The Voice TV. The Voice TV näkyy digitaalisen kanavanippu C:n näkyvyysalueella. Kanavan toteutuksesta vastaa kansainvälisen SBS-yhtiön suomalainen tytäryhtiö SBS Finland Oy. The Voice on pohjoismaisissa radioissa menestynyt tuotemerkki, josta on nyt muokattu musiikkivideoiden pohjalle rakentuva digikanava. Pohjoismaisille markkinoille luotu the Voice on otettu käyttöön ensimmäisenä Tanskassa ja Suomessa.

Kanavan ohjelmisto koostuu musiikkivideoista. Videoita täydentävät erilaiset mobiilipalvelut, viihdeohjelmat ja kilpailut. Yhtiön mukaan The Voice TV on suunnattu aktiivisille 10–24 -vuotiaille nuorille.

Kanava aiotaan toteuttaa Suomessa kahdessa jaksossa. Ensimmäisen vaiheen aikana lähetys koostuu pääosin musiikkivideoista ja nuoria katsojia kiinnostavista tekstiviestipalveluista. Yhtiö lupaa, että soitettavasta musiikista noin 30 prosenttia on suomalaista tuotantoa. Tulevaisuudessa kotimaisen musiikin osuutta on tarkoitus kasvattaa. Varsinainen pääohjelmisto otetaan käyttöön vuoden 2005 alusta.

Lehtitietojen mukaan (IS 15.12.2004) Vuonna 2005 Suomessa aloittaa toinenkin musiikkivideoita tarjoava kanava, MTV-ketjuun kuuluva **MTV Finland**. Tälläkin kanavalla noin kolmasosa videoista on suomalaista tuotantoa. Kanavan kielenä tulee

olemaan suomi. MTV Nordic lopettaa toimintansa ja jokaiseen Pohjoismaahan perustetaan oma MTV -kanava.

Paikallistelevio liikekeskuksessa

Finlayson TV. VTT:n vetämän valtakunnallisen LähiTV-hankkeen rinnalla käynnistetään Tampereen Tietoverkko Oy:n digitaalisessa kaapeliTV –verkossa hanke, jonka tavoitteena on pilotoida digi-TV:n uusia käyttömahdollisuuksia elämyseskeisissä kauppakeskustömpäristöissä.

Joulukuun alussa 2004 avattu FinlaysonTV –kanava toimii sekä alueen sisäisenä tiedotuskanavana, että asiakaskanavana ja median kaapeliverkon kotitalouksissa koko TTV:n näkyvyysalueella. FinlaysonTV näkyy kokonaisuudessaan digitaalisella vastaanottimella, mutta osia ohjelmasta lähetetään myös TTV:n uusista digipalveluista tiedottavalla analogisella kanavalla. Finlaysonin alueen yritykset voivat näin saada tiedotteensa näkyville Finlaysonin alueelle tulevien näyttöjen lisäksi TTV:n kaapelitalouksissa.

Ohjelma sisältää aluksi alueen, sen historian ja tapahtumien esittelyä, kilpailuja, mainontaa sekä ajankohtaista kaupallista tai yleishyödyllistä informaatiota. Esimerkiksi ravintolat voivat esitellä lounaslistansa, lehdet lööppejä, museot näyttelyitään ja teatterit esityksiään. Kaksisuuntaisten interaktiivisten lisäpalveluiden avulla alueen yritykset voivat jatkossa esitellä, testata ja pilotoida myös omia innovaatioitaan. Ohjelmasisältöjä voidaan muunnella näyttökohtaisesti ja yritysten omia sisältöjä voi esitellä ja muokata myös tavallisen internet-yhteyden avulla.

Suomenruotsalaista paikallisteleviotoimintaa

Förbundet Finlandssvensk lokal-TV r.f. Liitto on perustettu vuonna 1993. Suomenruotsalainen paikallisteleviotoiminta on kuitenkin paljon tätä vanhempaa. Suurin osa suomenruotsalaisista paikallisteleviosta on perustettu 80-luvun alussa - osa jopa 70-luvulla. Liiton kotisivujen mukaan vuonna 1994 suomenruotsalaiset paikallisteleviostot lähettivät enemmän ohjelmaa kuin YLE:n ruotsinkielinen FST eli yhteensä 1480 tuntia. Paikallisteleviostot tavoittivat tuolloin noin 150 000 katsojaa eli puolet suomenruotsalaisista.⁷

Pääasiassa kaapeliverkoissa toimivien paikallisteleviostöiden koot vaihtelevat. Pienin paikallisteleviostot lähettää ohjelmaa 60 taloudelle ja suurin kaapeliverkossa toimiva 14 000 taloudelle. Närpiön ja Pietarsaaren paikallisteleviostot ovat poikkeus. Ne aloittivat maanpäälliset lähetykset vuonna 1993 ja parhaimmillaan ne tavoittavat yhdessä 55.000 katsojaa.

Paikallisteleviostöiminta on pääosin vapaaehtoistyötä. Liiton ilmoituksen mukaan neljällä paikallisteleviostolla on palkattu toiminnanjohtaja. Paikallisteleviostot rahoittavat toimintansa pääasiassa kunnallisilla avustuksilla, mainostuloilla ja vapaaehtoisilla katsojamaksuilla. Sundomin paikallisteleviostot esittelee toimintaansa kotisivuillaan⁸ seuraavasti:

⁷ <http://www.lokalTV.org/>

⁸ <http://www.sundom.tv/>

Sundom lokal-TV r.f. är en ideell förening som producerar TV-program om lokala händelser och angelägenheter i Sundom. Programmen sänds 1 och 3 söndagen i varje månad i kabelnätet i Sundom med uppehåll under sommarmånaderna. En textslinga för annonser och andra meddelanden fungerar 24h/dygn året om. Verksamheten finansieras med frivilliga bidrag (ca 40%) av tittarna samt genom försäljning av lotter, julhälsningar m.m. (ca 10%). Resterande 50% erhålles genom uthyrning av utrustning åt Sundom TV & Videoproduktion som producerar TV- och videoprogram åt utomstående bl.a. direktsändning av fullmäktigemöten i Vasa och Korsholm samt studieprogram vid Vasa Arbis.

Sundom Lokal-TV, som hade sin första sändning i december 1983, har under sina verksamhetsår producerat en mångfald program. Den tekniska kvaliteten, som inte alltid varit den bästa, är inte lokal-TV entusiasternas huvudsakliga mål, utan möjligheten att kunna dokumentera och visa händelser och skeenden i den lokala omgivningen för byns invånare samt spara dessa dokument för nuvarande och kommande generationer.

Uudessa yhteisessä projektissaan Svenska kulturfonden ja Förbundet Finlandssvensk lokal-TV r.f. tukee ja kannustaa nuoria tekemään hyviä paikallisia televisio-ohjelmia. Vuosien 2004-2006 aikana on tarkoitus jakaa 1000 paikallista tv-stipendiä. Stipendin suuruus on 80 euroa henkilöä kohti ja sitä voivat hakea yksittäiset nuoret tai ryhmät. Svenska Kulturfondenin tuki hankkeelle on yhteensä 92 000 euroa⁹.

FFL-TV r.f. on myös rakentamassa digitaalista ohjelma-arkistoa, jonka serverille paikallistelesiot voisivat tallentaa yleisempää mielenkiintoa herättäviä ohjelmia ja myös ladata muualla ehtyjä kiinnostavia ohjelmia omassa televisiossa esitettäväksi. Tätä hanketta Kulturfonden tulee 40 000 eurolla.

Kokeilevaa televisiota Otaniemessä

OUBS (Otaniemi Underground Broadcasting System) on toiminut vuodesta 1983 saakka, mutta kanavan TV-lähetys on näkynyt vain tarkasti rajatulla alueella Espoossa. Nykyään OUBS näkyy myös Internetissä¹⁰.

Otaniemen teknillisen korkeakoulun ylioppilaskunnan hallinnoima OUBS tuottaa ja lähettää pääsääntöisesti kaiken ohjelmansa itse. Ohjelmiston luonne on hyvin lähellä monien pienelokuvatuottajien töitä. Lisäksi OUBS esittää myös töitä ulkopuolisilta tuotantoryhmiltä.

⁹ Vasabladet 21. 09.2004

¹⁰ www.oubs.fi

Nettitelevisioita

Hervannan yhteisötelevisio. Tampereen kaupungin ja Euroopan Unionin aluekehitysrahaston rahoittaman Kitti-projektin tavoitteena on Hervannan vetovoiman kehittäminen, yhteisöllisyyden lisääminen sekä kulttuurin kehittäminen yhteistyössä asukkaiden kanssa. Projekti päättyy syksyllä 2006.

Kitti vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kehittää kulttuuria käynnistämällä yhteisötelevisio toiminnan sekä koordinoimalla muita hankkeita. Kitin toimenpiteiden myötä asukkaiden vaikuttamismahdollisuudet omaan lähiympäristöönsä paranevat.

Kitti-projektissa syntyy kaupunginosan yhteisötelevisio toiminnan malli, jota voidaan hyödyntää myös muissa kaupunginosissa ja yhteisöissä. Tampereen kaupunki tutkii mahdollisuuksia jatkaa yhteisötelevisiotoimintaa projektin päätyttyä.

Projekti tarjoaa asukkaille nettitelevisiotoimintaan tarvittavan infrastruktuurin. Se huolehtii kuvauksista, aineiston siirtämisestä Hervanta-televisio sivustoon, opastaa ja perehdyttää yhteistyökumppanit nettitelevisio toimintaan ja ohjelmien tekemiseen sekä koordinoi sisällön tuotantoa yhteistyössä asukkaiden kanssa.

Ohjelmatyyppejä ovat tällä hetkellä viikoittain päivittyvä *Uutiset*, mielenkiintoisia ihmisiä haastatteleva *Kasvot*, eri järjestöjä ja muita toimijoita esittelevä *Yhteisöt* sekä muut ohjelmat, kuten *Anna tassua*, *Mielipiteitä*, *Kaupunki palvelee*, *EU-ruutu*, *Seurakunta* ja *Maahanmuuttaja-asiaa*.¹¹

Maunulan verkkokirkko.¹²Maunulan verkkokirkko tarjoaa sekä hengellisiä että maunulalaisten kanssa yhteistyössä tehtyjä sisältöjä. Lähetysksiä voi nähdä joko suorina lähetyksinä tai katsella tallenteita. Maunulan verkkokirkkoon on tallennettu lähes 500 erilaista ohjelmaa. Muun muassa jumalanpalvelukset, hartaudet, konsertit tai lasten ja eläkeläisten tekemät omat ohjelmat löytyvät hakutoiminnosta esiintyjän nimen, ajankohdan tai lajin perusteella.

Maunulan kirkossa voidaan nauhoittaa kirkolliset toimitukset, häät, hautajaiset, kasteet tai muut tilaisuudet. Toimituksista voi saada myös DVD -tallenteen omakustannushintaan kotona katsottavaksi.

Tampereen paikallisyhteisöt verkossa

Yhteisöportaali Mansetori. Mansetori on paikallinen yhteisöportaali, jonka sisältöjä tuottavat tamperelaiset kaupunginosat, yhteisöt ja kansalaisryhmät. Mansetorilla tamperelaiset voivat myös osallistua keskusteluihin asuinalueidensa kiinnostavista ja tärkeistä kysymyksistä sekä pyrkiä vaikuttamaan niihin julkisesti.

Mansetori tarjoaa maksutonta palvelintilaa, peruskoulutusta verkkojulkaisemisessa, laitteita lainattavaksi ja työtilaa käytettäväksi sekä yhteisiä tapaamisia vapaaehtoisille sisällöntuottajille. Mansetorilla on käytössä helppokäyttöinen julkaisujärjestelmä,

¹¹ www.hervanta.tv

¹² www.kotikirkko.com

jonka avulla pääosa sivuista tuotetaan. Sivujen tekijät vastaavat itse sivujen toteuttamisesta ja päivittämisestä. Myös vastuu sivujen sisällöstä on tekijöillä itsellään.

Mansetori¹³ on syntynyt Tampereen yliopiston Journalismin tutkimusyksikön vuosina 1998-2004 toteuttamissa tutkimusprojekteissa. Mansetoria ylläpitää Journalismin tutkimusyksikkö Tampereen kaupungin eTampere-ohjelman tuella.

Mansetori koostuu kolmesta osastosta. Kaikki tamperelaiset kaupunginosat voivat perustaa omat kotisivunsa *Manseyhteisöt* -osastolle. Asukkaat tekevät sivut itse ja tuovat esiin oman asuinalueensa asioita haluamallaan tavalla. Manseyhteisöihin kuuluu myös Tampereen romanien sivusto. Mansetori tarjoaa maksutonta palvelintilaa ja mahdollisuuksien mukaan myös koulutusta ja muuta tukea.

Mansefoorumi -osastolla voi keskustella paikallisista, ajankohtaisista kysymyksistä päättäjien, järjestöaktiivien ja tavallisten tamperelaisten kanssa. Osastolle on kerätty myös tietoa kiistakysymysten taustoista ja ohjeita, miten pääsee mukaan vaikuttamaan asioihin. Mansefoorumilla on myös mahdollista arvioida asuinympäristöä, keskustella esimerkiksi liikennejärjestelyistä tai kommentoida virkamiesten toimintaa.

Mansemedia- osasto on puolestaan kaupunginosakirjeenvaihtajien verkkolehti. Kaupunginosakirjeenvaihtajat ovat vapaaehtoisia kaupunkilaisia, jotka tekevät verkkojuttuja Mansemediaan. Kirjeenvaihtajien tekemien juttujen kirjo vaihtelee paikallisista tapahtumauutisista kolumneihin ja kuvareportaaseihin. He kirjoittavat omalla persoonallisella tyylillään itse ideoimistaan aiheista.

Mansetorin käyttömäärät ovat olleet syksyllä 2004 noin 12 000 – 14 000 yksittäistä kävijää kuukaudessa. Mansetorin toimintaa tuetaan vielä vuoden 2005 ajan eTampere-projektista.

¹³ <http://mansetori.uta.fi>

7. Johtopäätöksiä

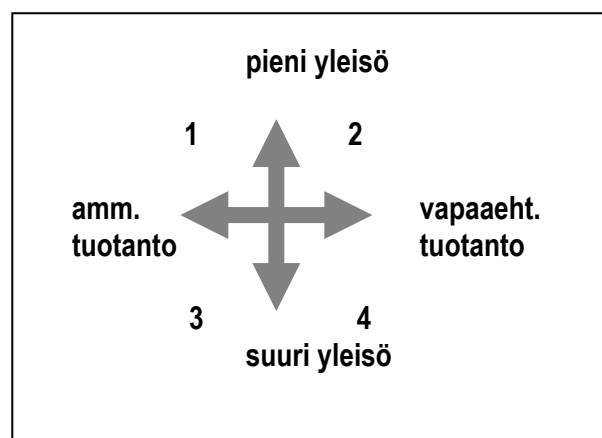
Suomen mediamaisema –kirjassa television kehityksestä kirjoittava Yleisradion kehitystoiminnan päällikkö Juhani Wiio antaa analogisen kauden paikallisteleviotoiminnasta melko vaisun kuvan. Hänen mukaansa paikallisista televisioyhtiöistä ainoastaan TV Tampere on kyennyt saamaan aikaan merkittävää ohjelmatoimintaa, mutta sekään ei ole ollut taloudellisesti kovin menestyksekkäs (Wiio 2003,124).

Totta onkin, että televisio-ohjelmien teko on työvoimavaltaista, tuotantokustannukset ovat korkeat ja paikallisten televisioiden mainosmarkkinat pienet. Joissakin paikallis-televioiden paikallisuutta edustavat enää ruutukehissä pyörivät ilmoitukset ja tiedotukset. Monet paikallistelevioidet ovat lopettaneet toimintansa tai harkitsevat sitä. Talousvaikeuksien vuoksi on myös uusia toimintamalleja syntynyt ja syntymässä. Esimerkiksi Finnet-ryhmässä monilla paikkakunnilla paikallista ohjelmaa tarjotaan jatkossa osana diggari-konseptia, ei enää omalla kanavallaan.

Tehty selvitys osoittaa kuitenkin, että tilanne ei ole paikallistelevioiden osalta täysin kurja. Yhtäältä voi nostaa esiin muutamia paikalliselta kannalta merkityksellisiä kaupallisesti rahoitettuja televisioita, esimerkiksi Forssavision Forssassa. Muutamat paikallistelevioidet tuntuvat olosuhteita uhmaten yhä tulevan kohtalaisesti toimeen suhteellisen pienelläkin talousalueella.

Toisaalta erityisesti ruotsinkielisten lähitelevioiden verkostoituminen osoittaa, että pienilläkin paikkakunnilla voidaan vapaaehtoisvoimin tehdä kiinnostavaa ja tärkeäksi koettua paikallistelevioidetta. Ylipäätään näinkin monen paikallistelevision toimiminen eri puolilla Suomea osoittaa, että toiminnalle on ainakin sosiaalista tilausta. Esimerkiksi valtuustojen kokousten televisioinnilla voi yhä nähdä suurta periaatteellista merkitystä paikallisdemokratian kannalta, vaikka valtuustolähetysten katsojaluvut eivät huimaavia olisikaan.

Neljä kehitysvaihtoehtoa. Paikallistelevioiden eri suuntautumismalleja nykyisessä taloudellisessa kehityksessä voi pohdiskella seuraavassa esitetyn nelikentän avulla. Sen akselit ovat yleisön suuruus ja television ohjelmatuotannon luonne.

1. Ensimmäisessä vaihtoehdossa ammattitasoista sisältöä tuotetaan pienille yleisöille. Puhtaasti tällä toimintamallilla ei toimi yksikään nykyisistä paikallisista televisioista. Tulevaisuudessa tilanne voi olla toinen, jos esimerkiksi digitelevisioon lupailtu vuoro-vaikutteisuus ja kehittyneemmät maksatusjärjestelmät toteutuvat. Oikean sisällön ja maksukykyisen kohderyhmän avulla voinee pienyleisöön tukeutuva televisio menestyä esim. pay per view -periaatteella.

2. Kakkosvaihtoehdon mukaista vapaaehtoisvoimin tehtyä paikallista sisältöä pienille yleisöille tekevät pienimmät ruotsinkieliset paikallistelevisiot. Niiden yli parinkymmenen vuoden ajan kestänyt toiminta osoittaa, että televisio toiminta sopii hyvin paikallisyhteisöihin ja tuo uuden ulottuvuuden paikallisviestintään (ks. esim. Närsamhället ...2002). Viestintäteknologian kehitys tuo mukaan uusia kehitysmahdollisuuksia myös tässä vaihtoehdossa. Esimerkiksi yleisö voi saada töitään julki entistä helpommin lähettämällä kuvia tai videopätkiä suoraan julkaisujärjestelmään. Tämän vaihtoehdon ongelmat ovat toiminnan rahoituksen ja innostuneen tekijäjoukon löytämisessä.

3. Kolmannessa vaihtoehdossa ammattitasoista sisältöä tuotetaan suurelle yleisölle. Tällä konseptilla on totuttu toimimaan kaupallisen television puolella. Malli toimii joi- nyt mainosrahoitteisena suurimmissa kaupungeissa, joissa yleisöpohja on riittävän suuri. Myös interaktiivisten palveluiden lisääminen tähän vaihtoehtoon on suhteellisen helppoa.

4. Neljännessä vaihtoehdossa tuotetaan vapaaehtoisvoimin sisältöä suurelle yleisölle. Tällä toimintamallilla ei toimi yhtään nykyisistä paikallisista televisioista. Mallilla on silti potentiaalia, jos siihen lasketaan mukaan erilaiset interaktiiviset palvelut, joissa yleisö voi lähettää omaa sisältöään – kuvia, videoita yms. suoraan julkaisujärjestelmään. Jotkut pien- ja alakulttuuritelevisiot voisivat toimia tässä lokerossa. Esimerkiksi Ruotsin avoimet kanavat osoittavat, että ainakin suurissa kaupungeissa riittää pienryhmiä, joilla on halua televisio toimintaan.

Näiden neljän vaihtoehdon lisäksi voi toki kehitellä erilaisia yhdistelmiä edellä esiteltyistä malleista.

Viestintäpoliittisia valintoja? Paikallistelevisio toiminnan kannalta on kiinnostavaa pohtia jatkossa, olisiko public access -periaatteen mukaisella kansalaistelevisiolla toteutumisen mahdollisuuksia Suomessa ja miten tällainen järjestelmä pitäisi toteuttaa. Tulisiko Suomeenkin luoda valtakunnallinen paikallistelevisioita toiminnallisesti tai taloudellisesti tukeva verkosto vaikkapa Förbundet Finlandssvensk lokal-TV r.f:n esimerkkiä noudattaen?

Vai olisikoärkeä tukea paikallistelevisio toimintaa kunnallisesti ja ryhtyä kouluttamaan yleisöä myös tekemään ohjelmia niin kuin joissakin tapauksissa Japanissa tehdään (vrt. Valaskivi 2004)?

Kaupallisen radiotoiminnan kehitys Suomessa osoittaa, että jonkinlainen rakenteellinen tuki olisi tarpeen, jos paikallisuutta halutaan televisio toiminnassa laajemmin säilyttää. (vrt. esim. Hujanen 1996). Samoin kokemukset esimerkiksi kansalaislähtöisestä verkkojulkaisuudesta osoittavat, että ilman pitkäjänteistä tukea ja koulutusta ei pysyviä

median jokapäiväiseen käyttöön ulottuvia vaikutuksia saavuteta. (Sirkkunen & Kotilainen, 2004)

LähiTV:n ansaintalogiikka? LähiTV –projektin kannalta tämän selvityksen tulokset ovat ristiriitaisia. Jos LähiTV:n toimintakonseptia ajatellaan pääosin ammattilaisten tekemäksi ja mainosrahoitteiseksi, voi mainostulojen löytäminen jo tarkkaan kilpailuilta markkinoilta osoittautua mahdottomaksi. Esimerkiksi vähittäiskaupan keskittymisen myötä pieniltä paikkakunnilta ovat hävinneet ne yrittäjät, joille paikallistelevi-sio olisi luonteva ilmoitusmedia.

Olellainen kysymys onkin, millaisia muita ansaintamahdollisuuksia mainosmyynnin lisäksi LähiTV:n hyvin paikallinen toimintaperiaate mahdollistaa?

Toimintakonseptia ja sisältöjä miettiessä tulisikin hyödyntää myös vapaaehtoisvoimin tehtävää sisältöä, koska silloin tuotantokustannukset voitaisiin minimoida ja tuloksena olisi, ainakin parhaimmillaan, tuoretta ja uniikkia televisio-ohjelmaa.

Selvityksen perusteella yleisöä kiinnostavia ohjelmatyyppejä löytyy jo olemassa olevasta paikallistelevisiosta ja digitaalitelevision vuorovaikutteisuus vain lisää potentiaalisten ohjelmavaihtoehtojen määrää. Voi myös ajatella, että erilaiset tositelevisioformaattit osoittavat ”kenen tahansa” voivan esiintyä televisiossa ja että kynnys siirtyä katsomosta mukaan ohjelmien tekemiseen madaltuu.

Mitä on lähipaikallisuus? LähiTV:n tutkimussuunnitelmassa lähdetään ajatuksesta, jonka mukaan ihmiset joutuvat nykyään elämään ”omien ydinperheidensä keskellä ilman laajaa (lähi)yhteisöä perheen tai yksikön tukena”. Taustalla on ajatus, jonka mukaan aikaisemmin suku ja naapurusto auttoi merkittävästi yhteisön jäseniä selviämään arjen ongelmissa. Jälkimodernissa Suomessa ollaan yhä enemmän vain yksin, omien resurssien varassa.

LähiTV:n sisältökonseptin yksi keskeinen kysymys onkin, voisiko digitelevisio olla yhtenä välineenä tarjoamassa uudenlaista lähiyhteisöllisyyttä. Osaltaan LähiTV vertautuisi tamperelaisessa viestintämaisemassa kaupunginosakohtaisiin paikallislehtiin tai kaupunginosien kotisivuihin mutta tarjoaisi myös muuta. Tutkimussuunnitelmassa lähipaikallisuus on ymmärretty muun muassa arkea helpottaviksi palveluiksi sekä sosiaalisia verkostoja kasvattavaksi lähiviestinnäksi. Olellaisena tavoitteena on sisältötuotannon ”hajauttaminen”. Sisältöjä tuottaisivat varsinaisen toimituksen lisäksi muun muassa paikalliset viranomaiset, järjestöt, yritykset ja yksityiset asukkaat.

LähiTV:n sisältökonseptia koskeneissa alustavissa kokouksissa on ideoitu kokonaisuutta, joka voisi tarjota muun muassa:

1. viranomaisviestintää ja -palveluita: muun muassa tapahtumakalenterit, aikataulut, ajanvarausjärjestelmät, kirjastolainaukset, neuvolapalvelut, kuluttajaneuvonta, rakentamiseen liittyvä neuvonta yms löytyisivät vuorovaikutteisena LähiTV:stä

2. ryhmä- ja kansalaisviestintää: LähiTV voisi tehostaa kansalais- ja naapuriviestintää sekä kodin ja koulun välistä tiedonvälitystä. Asukkaitten välistä ryhmäviestintää voisi tapahtua esimerkiksi asumiseen

liittyvien asioiden, harrastusten, koulukäynnin, kotiavun, keskusteluiden yms. ympärillä. Onpa visioitu muun muassa perheeltä perheelle - viestintääkin.

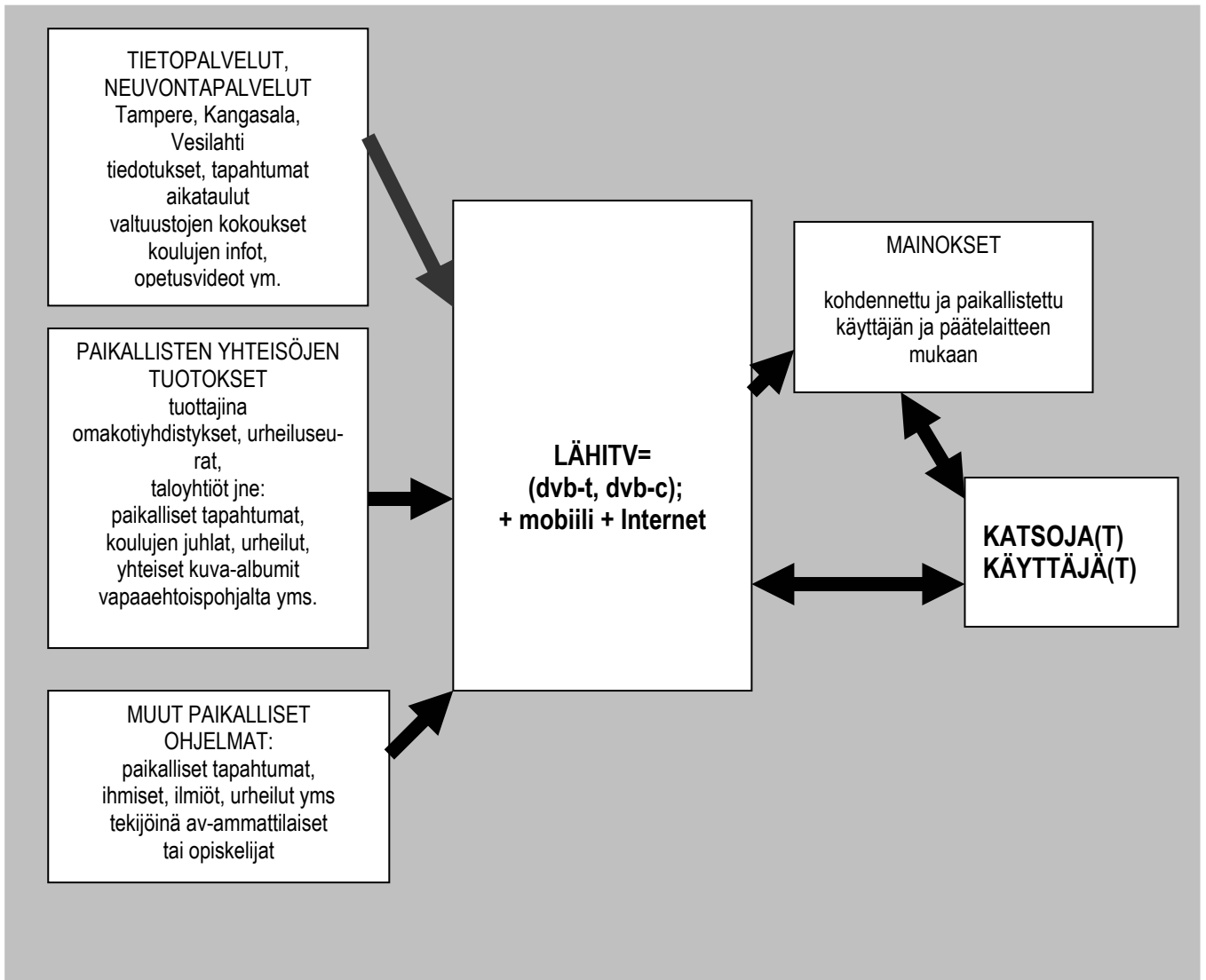
3. *asukas- ja kansalaislähtöistä sisällöntuotantoa*: LähiTV -konseptissa koetetaan myös luoda uudenlaisia lajityyppejä, joissa asukkailla olisi keskeinen rooli sisältöjen tuottamisessa. Vuorovaikutteinen teknologia auttaa osaltaan tässä tavoitteessa.

4. *uudentyyppistä täsmämainontaa*: järjestelmä mahdollistaa entistä räätälöidympiä mainoksia riippuen asuinpaikasta, iästä, harrastuksista yms.

Miten sitten käytännössä? Seuraavassa kuvassa LähiTV:n tuotannon on katsottu tulevan kolmesta lähteestä: julkishallinnon tuottamasta materiaalista, paikallisten yhteisöjen tuottamasta materiaalista (pitää sisällään myös yksittäisten ihmisten lähettämät kuvat, muistelukset yms.) sekä kolmantena perinteisestä ammatillisin periaattein ja laatuvaatimuksin tehdystä televisio- ohjelmistosta.

Toistaiseksi projektin pohdittavana on niin pieniä kuin suuriakin kysymyksiä. Koko LähiTV:n tuotantoprosessin ja sisältötuotannon yksityiskohdat tulisi selvittää:

- Miten julkistiedottaminen (kaupunkien palvelut yms.) nivotaan television tuotantojärjestelmään?
- Miten ja kenen toimesta kanavan ohjelmavirtaa pyöritetään?
- Kuka vastaa kaikille avoimista foorumeista: moderointi- ym. vastuut?
- Miten mahdollinen opiskelijatyö nivotaan mukaan projektiin, mitä vaatimuksia sille on?
- Miten mainospuoli hoidetaan: mainosten valmistaminen yms.?
- Minkälainen ohjelmaprofiili kanavalla on?
- Miten kansalaislähtöinen tuotanto koordinoidaan ja suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa: halukkaiden etsiminen Tampereelta? (mm. Mansetorin nettitiimistä, Kangasalta, Vesilahdesta asukasyhdistyksistä yms.)
- Miten asukkaita koulutetaan LähiTV:n tuotantoteknologian käyttämiseen?

Kuva 1. Alustava hahmotelma LähiTV:n sisältövirroista.

LähiTV:n konseptissa on aineksia todella uudentyyppiselle paikallistelevisionille. Paljon ratkaisee se, minkälaiseen toiminnalliseen vuorovaikutteisuuteen MHP-tekniikka käytännössä ylittää. Konseptin kannalta myös uudenlaisten ansaintamallien kehittäminen on tärkeää. Kolmanneksi haasteeksi nousee se, millaista olisi kansalais- tai asukaslähtöisen paikallistelevision sisältö ja miten sitä pitäisi oikeastaan tuottaa.

Lähteet

Asiatuntijahaastattelut:

Ismo Kosonen, viestintäneuvos, Liikenne- ja viestintäministeriö, 30.09.2004.
Jyrki Ojala, toimitusjohtaja, Suomen kaapelitelevisioliitto 08.10.2004.

Painetut lähteet:

Gronow, Pekka (toim.) (1987) Sähköinen viestintä ja paikallinen kulttuuri. Valtion taidehallinnon julkaisuja nro 31. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Hakkarainen, Pirkko (1998) Aluetelevision idea ja haasteet. Käsityksiä Päijät-Hämeen tv-toiminnasta. Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos sarja C 27/1998: Journalismin tutkimusyksikkö.

Hederström, Christer (2004) Öppna radion och televisionen. Kartläggning och analys av icke kommersiell lokal radio och tv. Kulturdepartmentet. Pdf-julkaisu:
<http://www.ideosphere.se/public/>

Helsingin Sanomat (23.11.2004) Kuusi yhtiötä hakee digitelevision ohjelmistolupaa.

Hujanen, Taisto (1996) Democratization of communication as a utopia. The experience from the Finnish radio reform in the 1980's. Gazette 57. Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

Kangaspunta Seppo (2003) Terveyskanavan tarina. Analyysi digi-tv:n ensimmäisestä vaiheesta. Tampere: Tampere University Press.

Mangs, Ulla (1987) Pohjanmaan paikallistelevio. Teoksessa Gronow, Pekka (toim.) (1987) Sähköinen viestintä ja paikallinen kulttuuri. Valtion taidehallinnon julkaisuja nro 31. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Liikenne- ja viestintäministeriö (2004) Kaupallinen radiotoiminta Suomessa. Julkaisematon osaraportti.

Myntti, Kenneth (2002) Jakobstadsbo först med lokal-tv. Vasabladet 21.11.2002.

Närsamhället i tv-rutan. När-TV 20 år. (2002) Oy Botnia Offset Ab.

Sauri, Tuomo & Picard, Robert (2003) Mediatalous. Teoksessa Nordenstreng, Kaarle & Wiio, Osmo A. (toim.) Suomen Mediamaisema. Vantaa: WSOY.

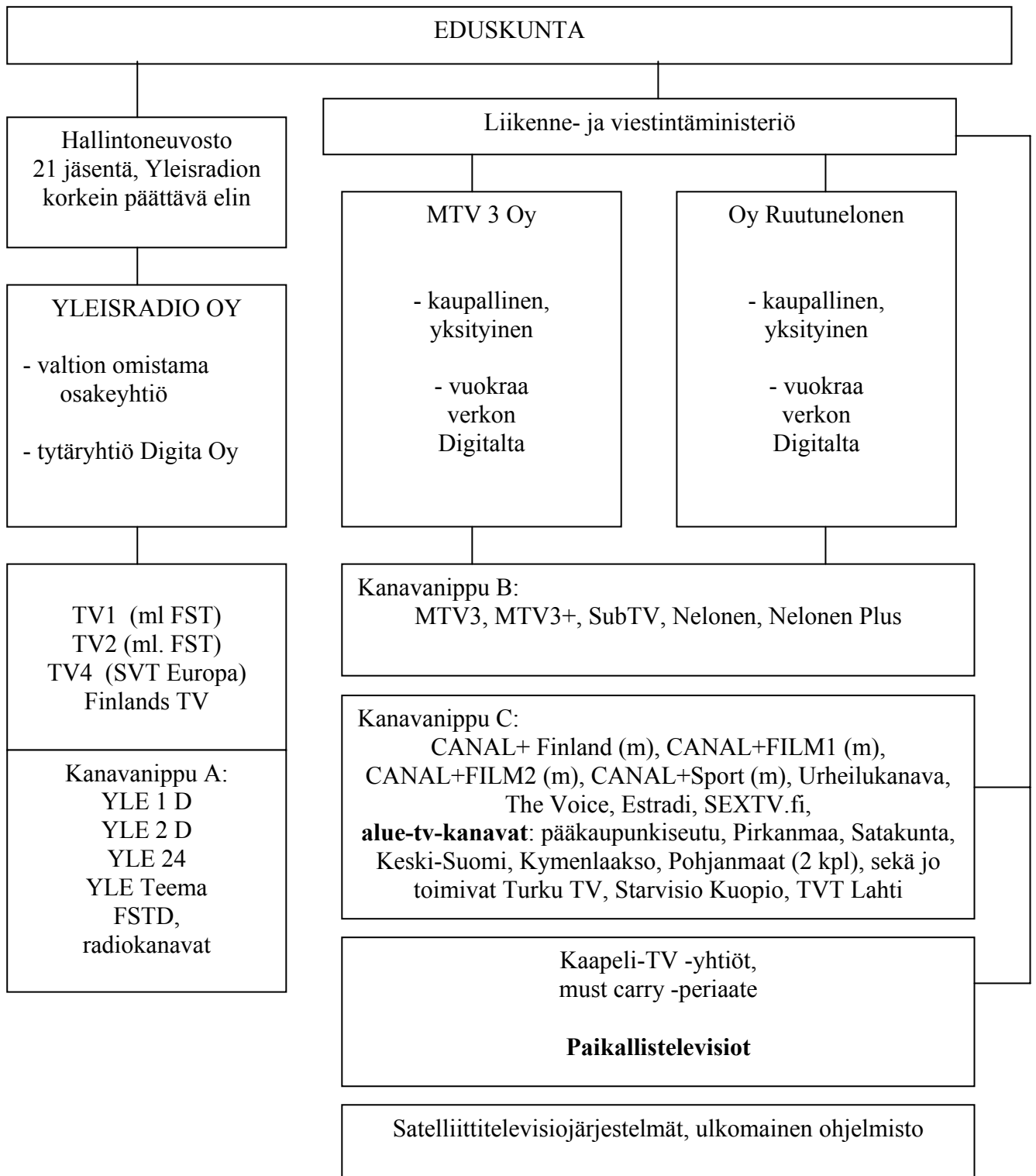
Sirkkunen, Esa & Kotilainen, Sirkku (2004) (toim.) Toimijaksi tietoverkoissa. Raportti kansalaislähtöisen verkkoviestinnän mahdollisuuksista. Sarja B 44/2004. Tampere: Journalismin tutkimusyksikkö, tiedotusopin laitos.

Valaskivi, Jaakko (2004) ”Community television” Japanissa. LähiTV-projektin raportti. Tampere: Journalismin tutkimusyksikkö, Tampereen yliopisto.

Wiio, Juhani (2003) Televisio. Teoksessa Nordenstreng, Kaarle & Wiio, Osmo A. (toim.) Suomen Mediamaisema. Vantaa: WSOY.

Wiio, Osmo A & Nordenstreng, Kaarle (2003) Viestintäjärjestelmä. Teoksessa Nordenstreng, Kaarle & Wiio, Osmo A. (toim.) Suomen Mediamaisema. Vantaa: WSOY.

Liite 1

LIITE 2	Kanava	Taloudet	Ojt-viikko/ uusinnat	Liikev./v./e	Työnt/Vaecht.	Ohjelmatyyppejä/ muuta	Omistus
	Aluekanava (TVT Lohja)	9578			1?	Aluekanava tuottaa paikallista sisältöä, yhteinen ohjelmarunko TVT:n kanssa?	Sola Production?
	Botnia TV Vaasa	80 000 (90 000)	6 / 4	---	ostopalveluna	Valtuustot suorana (Vaasa, Mustasaari), BingoLotto, Maaherran uudenv.vast. otto, ajankohtaismakasiini, ym.	Vaasan Läänin Puhelin
	Forsakanava Forssa(Loimaa)(28 000)	6 250 (28 000)	12 / 6	104 600 e	2	Valtuuston kokoukset, urheilulähetykset: jääkiekko ym. kesätapahtumat, vanhojen tanssit, konsertit, ym. Ruutukehä: onnittelevia, kesäkuvia, myynti-ilmoituksia ym.	Puhelinyhtiö, kirjapaino, pankki kaupunki ja järjestöjä mukana
	Ganal TV Rauma	72 000	25 / 20	----	3 / 1	Rauman Lukon kotiottelut, kuukauden yritys, salkkuvisa. Osa monimediaa. Nettiportaali: Kanal.net	Yksityiset ihmiset (3) osana Westmedia - mainostoimistoa
	Kajaanin TV Diggari	13 500	joskus	----	-----	Ruutukehää ja joskus paikallisia ohjelmia, muuten Diggari -keiju	Kajaanin Puhelinosuuskunta
	K-TV Kokkola	13 314	vars. ohjelmaa satunnaisesti		osapäiv.	Kanava auki 24 tuntia: tekstikehää (sis. mm. sää, paik. uutisia, koulujen ruokalstat) muuten pelit, chatit, myyntikanava sms-viestein	Zonarius Oy; (netti ja peisuunnittelu)
	Maakunta TV Loimaa	5 600	4 / 3?	----	1 / 4-5	Valtuuston kokoukset, uutisviikko, urheilu, hengelliset ohjelmat	Auria Oy
	Oulu TV Diggari	62 000	5 / 5	----	-----	Ei paikallista ohjelmaa, mutta mukana ohjelmavaihdossa Potut pottuina – kokkiohjelmalla, muuten Diggari-keiju	Oulun Puhelin Oy.
	Paikalliskanava Salo/Diggari	12 400	6,5 / 5,5	29 000	4 osa-aik.	Salon seudun uutiset/ paikallinen uutisohjelma, osana Diggaria.	Salon Seudun Puhelin
	Paikallis-TV Pietarsaari	13 054	10 / 2	-----		Valtuustot (4 kuntaa), paikalliset tapahtumat, BingoLotto = interaktiivinen ajanvietepeli; Ks. läh. Larsmo ja Ny-TV	Pietarsaaren Seudun Puhelin
	Päijät-Visio Lahti/Diggari	49 000	20 / ?	4 137 000	-----	Diggariissa Ruutukehä –tyyppisiä ilmoittelua, ei videokuva-materiaalia.	Päijät-Hämeen Puhelin Oy.
	Starvisio pio	42 262 + alueell. digi	17 / 12	----	5	Paikallisuutiset, ajankohtaisasiat, tähtiethetkiä julkisten kanssa, urheilulähetykset, lastenohjelmat, mukana ohjelmavaihdossa	Kuopion Puhelinyhdistys Kuo-
	Susiraja TV Joensuu	23 000	10 / 8	----	1	Uutis- ja ajankohtaisohjelma; urheilu. Susiraja on monimedia: paikallisportaali netissä, web-tv, teksti-tv, aluelehti	Susiraja TV Oy, liperiläinen perheyhtiö

Turku TV	100 000 + alueell. digi	50 / 40	----	n. 13	Paikallisuutiset, koti- ja asuminen, kulttuurimakasiini, nuorten makasiini, urheilumakasiini, vekarat, Studio Aurora ym.	TS –Yhtymä
TV-Jyväskylä	35 224	10 / 5	---	2 + freet	Kyläläinen, Viikon varrelta, kaupalliset teemasarjat, tenavamusikaali, vaihto-ohjelmia muitten kanssa	Jyväsviestintä Oy
TV-Tampere TVT Tampere	92 453 myös ilmateitse	70 / 60	800 000	15	Alueuutiset, katuhaastattelu, Paikat kuntoon –remontointi Liikenteessä jne. Yhteinen ohjelmarunko TVT:n kanssa.	Kuvaputki Oy
TVT Porvoo	n. 8 000	16 / 14	60 000	1-2	BAR MARY LIVE! Eläinten elämää, Katuhaastattelu, Mikä maksaa? Muuttumisleikki, Porvoo liikenteessä, Remonttiopas, Veckans ord ym.	Kuvaputki Oy
Alastaron kaapeli-TV	600	2 / 1	5 000	0 / 6	Valtuusto, paikalliset tapahtumat, haastattelu, vaalipaneelit	Alastaron kaapeli-TV ry.
Huhtamedia Huhtasuo, Jyväskylä	4 200	2 / 1	2 200	2 / 4	Harrastevinkki, Ammatit –sarja, yritysten esittelijä ja henkilökuviaHuhtamedia ry. työntekijät työllistettyinä alueprojektiin	
KRS - TV Kristiinankaup.	max. 55 000 (ilmateitse)	4 /			Paikallisia tapahtumia, keskusteluja sekä valtuuston lähetykset suorana.	
Källby När TV	1 200	1,5 / 1,0	6 000	0 / 10	Illan vieras –keskustelut, haastattelu, paikallistapahtumat	K. Ungdomsförening
Larsmo När TV	13 000	1,5 / 0,25	20 000	0 / 20-30	Ohjelmia alueelta, suorat lähetykset valtuustosta, jumalanpalveluksesta, TV –talkoista ja juhlatilaisuuksista.	Larsmo NÄR-TV r.f.
Louhela TV	672	1	----	0 / 1	Paikalliset asukkaat ja asiat, tietoiskut kiinteistöjen hoidosta	Louhelan Huolto Oy.
NY-TV Uusikaarteppyy	1 300 (16 000)	1 / 0,25	----	1 / 8	Aktuellt – nythets och aktualitets program. Fråga Sexan – frågesport, olika dokumenter, personporträtt mm.	Nk:by Centralantennandelslag
När-TV Närpiö + 4000 ilmateitse	5 000	4 / 2	60 000	1,5 / 1	Aktualiteter, Gäst i studion, intervjuprogram, lokala reportage, dokumentär, sport, fullmäktige/direktsändning	När- TV r.f.
Raisio TV	8 445	0,75	-----	0,2	Suorat lähetykset kaupunginvaltuuston kokouksista	Raision kaupunki
Sundom L..TV	600	2 / 1	20 000	10? / 10	Aktuellt, Intervjuer, naturprogram: fåglar, gäster i studion	Sundon Lokal TV r.f.
Terjärv TV 1	360	?	----	0 / 3	Musiikkia, urheilua, tietokilpailuja ja kaikki paikalliset tapahtumat	Vi i Terjärv r.f.

TKY/OUBS	2 500	1 / 159	50 000	7 osa-aik.	Luuppi 24 t./vrk. Lyhyet hauskat fiktiot, teekkaritapahtumien talliointi ym. Myös tilaustöitä ja kaluston vuokrausta, ohjelmia webissä	TK:n YlioppilaskuntaEs
----------	-------	---------	--------	------------	--	------------------------

Förbundet Finlandssvensk Lokal-TV r.f.:n jäsentiedoista on poimittu seuraavat paikallistelevioid:

Ekenäs TV	1	/ 10	mm. valtuuston kokoukset	Ekenäs TV AB
Jakobstad TV	2	/ 6-10	Yksi lähetys viikossa., tekstikehä	Jakobstad TV Pietarsaari r.y.
Karis TV	1	/ 5-10	Yksi lähetys viikossa: 60 % ruotsiksi ja 40 % suomeksi, valtuusto	Karis TV AB /Karjaan TV OY
Malax TV	2	/ 40	Yksi lähetys viikossa, hienot sivut webissä, myös ohjelmia nähtävänä	Malax TV Produktion
Munsala TV			Ei lähetystoimintaa tällä hetkellä	Munsala Bygde TV r.f.
Pargas TV	1	/ 5		Pargas Lokal –TV r.f.
Pedersöre TV	?	??	???	Pedersöre TV
Årvas Lokal TV			Ei toimintaa muutamaan vuoteen	

Journalismin tutkimusyksikkö, Tampereen yliopisto
LÄHITV-SELVITYS
Kyselylomake

1. Perustiedot

TV-toimintaa harjoittavan yhtiön tai yhteisön nimi: _____

toimiiko yhtiö kaapelitelevisio-operaattorina () Kyllä () Ei

Minä vuonna toiminta on alkanut (tai alkamassa): _____

Kontaktihenkilö: _____

Osoite: _____

Puhelin: _____

television www-sivun osoite: _____

2. Tekniikka (rastita oikea vaihtoehto)

Ohjelmien lähettämiseen käytetty tekniikka: kaapeli () kaapeli + antenni ()

Kuinka paljon lähetystekniikasta on digitoitu vuoden 2005 loppuun mennessä (%, oma arvio) _____

Ohjelmatuotannossa käytetty tekniikka:
analoginen () digitaalinen () yhdistelmä ()

Kuinka paljon koko tuotantotekniikasta on digitoitu vuoden 2005 loppuun mennessä (%, oma arvio) _____

3. Omistuspohja (yhteisön tai yhtiön nimi/nimet)

4. Kuuluuko yhtiö johonkin ketjuun (esim. Finnet) tai muuhun yhteisöön (esim. Kaapelitelevisio-
liitto, Förbundet Finlandssvensk lokal-TV r.f. tms.)?

ei () kyllä () mi-
hin _____

5. Ohjelmatarjonta: Katsojille tarjolla olevien peruskanavien määrät kaapeliteleviiossanne (ei kos-
ke erikseen maksettavia kanavapaketteja)

Analogisesti välitetyjä kotimaisia kanavia, yhteensä (kpl): _____

Digitaalisesti välitetyjä kotimaisia kanavia (kpl): _____

Analogisesti välitetyjä ulkomaisia kanavia (kpl): _____
Digitaalisesti välitetyjä ulkomaisia kanavia (kpl): _____

6. Onko oma paikallinen/alueellinen kanava ja paikallista ohjelmatuotantoa?

- () Ei (Jos Ei niin siirry suoraan kysymykseen 7)
() Kyllä

jos Kyllä niin kuinka monta viikkotuntia paikallista ohjelmaa lähetetään:

_____ viikkotuntia, josta uusintoja _____ viikkotuntia

Millaisista ohjelmista paikallisohjelmistonne koostuu (ohjelmien nimet ja niiden tyypit, esim. Kesäkompassi/haastattelu- ja menovinkkiohjelma, Valtuusto/suora lähetys valtuustosalista jne

Esimerkkejä suosituimmista paikallisohjelmista (nimi, kuvaile ohjelman sisältöä lyhyesti):

7. Yhteistyö: Esitättekö muitten suomalaisten paikallistelevioiden toteuttamia ohjelmia?

Kyllä () Ei ().

Onko teillä yhteisiä ohjelmatuotantoja muitten suomalaisten paikallistelevioitten kanssa? Kyllä () Ei ().

Teettekö muuta yhteistyötä, mitä:

8. Henkilökunta.

Palkallista henkilökuntaa	(henkilöiden lkm)
- toimitustyö	()
- kuvaus	()
- muu tekninen työ	()
- markkinointi	()
- johtaminen	()
- muu, mikä	()

Vapaaehtoista, palkatonta väkeä ()

Missä tehtävissä: _____

9. Rahoitus.

Toiminnan rahoitus ja sen rakenne, arvioi prosenttimäärä
mainostuloin (%),
sponsoroiduin ohjelmin (%),
kanavapakettien myynti (%)
julkisella tuella, mikä instanssi _____
muilla tavoin, miten:

10. Liikevaihto.

(euroa/v)

11. Kannattavuus.

()
()
()
()

a. selvästi voitollinen (liikevoitto yli 5 %)
b. niukasti voitollinen
c. niukasti tappiollinen
d. selvästi tappiollinen (liiketappio yli 5%)

12. Yleisö.

kaapelitelevisionne liittymien määrä _____
arvio yleisön määrästä _____

onko kaapeliverkko muunnettu kaksisuuntaiseksi () Kyllä () Ei

jos Kyllä niin millä tavoin kaksisuuntaisuutta käytetään/aiotaan käyttää?

13. Oletteko yhdistänyt toimintaanne muita medioita?

() Internetiä (esim. omat www-sivut)
() mobiilia teknologiaa; esim TV-chatit yms.
() lehtiä (onko televisiollanne esim. omaa painettua julkaisua)
() muuta, mitä _____

